

Exportketen landbouwgoederen

Optimaliseren met e-overheid bouwstenen

Den Haag, 1 juni 2006
George Dujardin
Theo Geurts

Management Centrum
Management Centrum

0. Inhoudsopgave

DEEL 0	ALGEMEEN		
	0	Inhoudsopgave	2
	1	Voorwoord	2
	2	Met betrekking tot dit rapport	4
	3	Inleiding	7
	4	Samenvatting	8
DEEL I	EXPORTEREN IN 2009		11
	1	Inleiding	13
	2	2009 In perspectief	14
	3	De huidige situatie in de exportketen	15
	3	De exporteur begin 2009	16
	4	De zending begin 2009	20
DEEL II	INTEGRAAL TOEKOMSTBEELD VOOR 2009		23
	1	Inleiding	25
	2	Achtergrond	26
	3	Uitgangspunten	28
	4	Principes	29
	5	Systemen	32
	6	Ketenproces	38
	7	Ketengegevens	41
	8	Coördinatie mechanismen	
DEEL III	DE WEG NAAR 2009		49
	1	Inleiding	51
	2	Schets huidige situatie ketenpartners	52
	3	Schets huidige situatie e-overheid	55
	4	Actie	57
	5	Besturing	61
	6	Aandachtspunten	62
		BIJLAGEN	
	Ia	e-Overheid bouwstenen (beschrijving)	66
	Ib	e-Overheid bouwstenen (planning)	71
	II	Koppelvlakken	72
	III	De exportketen	73
	IV	Verantwoording	76
	V	Betrokkenen	78

Dit rapport is uitgebracht door het Management Centrum in samenwerking met LogicaCMG

1. Voorwoord

Het Management Centrum heeft van de ICTU de opdracht gekregen om een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om te komen tot optimalisering van de exportketen van landbouwgoederen door gebruik te maken van de inmiddels ontwikkelde e-overheidsbouwstenen. Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met LogicaCMG.

In de afgelopen periode zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van een aantal betrokken partijen in de exportketen landbouwgoederen.

Via interviews, een tweetal workshops, overleg in de begeleidingsgroep en het doornemen van een aantal documenten is daarbij het beeld ontstaan van een complex en verweven geheel van eisen, gesteld aan de export van zeer uiteenlopende agrarische producten door een groot aantal importerende landen.

De 'arme exporteur' moet daar via meerdere overheidsinstanties zijn weg in zien te vinden.

Een gebied dat zo op het eerste gezicht bij uitstek geschikt is voor administratieve lastenverlichting en wellicht zo zou men denken voor het terugbrengen van de regellast.

Toch lijkt dit makkelijker gezegd dan gedaan. De regelgeving is de laatste jaren steeds meer onder Europese regie gekomen en lijkt daardoor steeds minder beïnvloedbaar.

Ook zijn de regels met name bedoeld om de kwaliteit te bewaken van de basis van onze voedselketen, dus niet op voorhand geschikt voor een mogelijk lichtvaardige heroverweging.

De oplossing voor een verbetering van de situatie van de exporteur wordt op dit moment dan ook gezocht in een verbetering van het inspectieregime, het verbeteren van de samenwerking in de keten en het beter gebruik maken van technologische hulpmiddelen.

Over samenwerking en technologie treft u voorstellen aan in dit rapport.

Doelstelling was om na te gaan hoe de ontwikkeling van de huidige e-overheid bouwstenen een bijdrage (kan) leveren aan de verbetering van de exportketen.

Wat in het rapport wellicht minder tot uiting is gekomen is de gedrevenheid van de betrokken gesprekspartners om tot gezamenlijke oplossingen te komen ten behoeve van de exporteurs. Het beeld van de exporteur als 'onbezoldigd koerier van overheidsinformatie' moet de wereld uit.

Iedere partij is daar vaak ook in eigen omgeving al mee begonnen. Er lijkt een gedeelde "sense of urgency" te zijn.

Ook de e-overheid bouwstenen lijken op het goede moment te komen.

Onze zorg zit hem daarbij met name in de juiste en tijdige afstemming van al deze ontwikkelingen.

De vraag daarbij is steeds geweest hoe je een gedeeld beeld krijgt bij alle betrokkenen. Deze bleken daarbij steeds geïnteresseerd te zijn in het uitwisselen van de eigen en andermans beelden. Door ons is daarbij steeds gezocht naar een eenvoudige weergave, zo veel mogelijk aansluitend bij plaatjes die in dit kader al zijn ontwikkeld.

Er lijkt een momentum te zijn om nu met elkaar op dit pad verder te gaan. Essentieel is daarbij wel dat de producten die op dit moment worden opgeleverd in het kader van de overheidsbouwstenen tijdig en effectief inzetbaar zijn. Ook de afstemming van de ontwikkelingen bij de verschillende partners vraagt een verder uitbouwen van het draagvlak, dat nu al aanwezig is, via een goede projectorganisatie, een verdere uitbouw van de al aanwezige architectuur en het in stand houden van de bestaande overlegstructuur.

De tijd is er rijp voor.

1. Met betrekking tot dit rapport

Initiatiefnemers	<p>De initiatiefnemers voor dit praktijkproject waar dit rapport het resultaat van is zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• LNV;• Programma Architectuur e-overheid ondergebracht bij de Stichting ICTU. <p>LNV kiest voor het optimaliseren van de exportketen om de exporteur makkelijker te laten exporteren en de administratieve lasten te verminderen. Daartoe is binnen LNV de ontwikkeling gestart van Client Export. Het belang voor LNV dat dit systeem, goed werkt, gebruikmakend van e-overheid bouwstenen, is groot.</p> <p>Door minBZK, minEZ en de verschillende ICTU programma's wordt veel geïnvesteerd in e-overheid bouwstenen voor een andere (lees: betere) overheid. Het programma Architectuur van ICTU wil het gebruik van deze bouwstenen stimuleren. Daarnaast wil zij door middel van praktijkprojecten, als het onderhavige, doel en werking van NORA (Nederlandse Overheid referentie Architectuur) voor e-overheid illustreren.</p>
Hoofdpijnen	<p>Bij dit project is bewust gekozen voor een beperkte inspanning en een korte doorloop tijd. Dit betekent dat vooral de hoofdpijnen in beeld zijn gebracht en de diepgang beperkt is. In dit stadium, bij het onderhavige onderwerp (de exportketen van landbouwgoederen) dat zeer complex is, is het juist daarom des te meer van belang dat de hoofdpijnen helder zijn. en dat de details dat beeld niet vertroebelen.</p>
Schrijfwijze	<p>De schrijfwijze is compact en to-the-point om de omvang van het rapport beperkt te houden. De lezer is daardoor ook in staat snel door de tekst heen te lopen.</p>
Terminologie	<p>De termen die in dit document gehanteerd worden zijn zoveel mogelijk ontleend aan de uniforme gegevensset export landbouwgoederen (UGEL)</p> <p><u>Voorbeeld</u> Er wordt gesproken over zending in plaats van partij, als het gaat om de goederen die geëxporteerd worden</p>
NORA versie 0.7	<p>Dit rapport is mede gebaseerd op de Nederlandse Overheid Referentiearchitectuur (NORA) versie 0.7 d.d. 10-01-2006 van het ICTU programma Architectuur elektronische overheid.</p>

Met betrekking tot dit rapport, vervolg

Doelgroep

Dit rapport is bedoeld voor:

- het programmabureau Architectuur e-overheid ondergebracht bij ICTU, als opdrachtgever;
- LNV, als mede initiatiefnemer voor dit project;
- de ketenpartners in de exportketen landbouwgoederen (in willekeurige volgorde):
 - Fin/Douane;
 - Productschappen;
 - KvK Nederland.
- EVD: vanuit haar rol en betrokkenheid bij het exportproces landbouw;
- GBO.Overheid: als beheerder van (een deel van) de e-overheid bouwstenen
- minBZK, vanwege 'Andere Overheid' en vanuit haar rol bij de coördinatie van e-overheid;
- EZ, vanwege administratieve lastenverlichting voor bedrijven;
- de exporteur

Let wel

LNV is gestart na een uitgebreid informatie onderzoek en een ontwerp met een proof-of-concept. Zij is ook de mede initiatiefnemer voor het onderzoek waarvan dit document het resultaat is. In dit rapport is zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de beschikbare Client Export informatie van LNV.

Verder is veel gebruik gemaakt van de ICTU informatie, zoals de e-overheid bouwstenen als OTP, E-formulieren, Bedrijvenloket en van NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur).

Gezien de beperkte tijd voor eigen onderzoek is dit rapport vooral ingekleurd door de informatie van beide initiatiefnemers. Daardoor zijn de andere belangrijke spelers (de KvK, de Douane, de Productschappen) wat onderbelicht gebleven. In een mogelijke vervolgstap zou dat recht getrokken moeten worden.

Verwijzing

Zie: "Advies 3" van hoofdstuk "Actie" in deel III.

Opmerking

De juistheid van de verkregen informatie is uitgangspunt geweest.

Export

Met export wordt in dit rapport bedoeld de uitvoer naar landen buiten de EU.

Met betrekking tot dit rapport, vervolg

Bijdragen

Dit rapport is mede tot stand gekomen dank zij de enthousiaste bijdragen van deelnemers aan de workshop en leden van de begeleidingsgroep

Verwijzing
Zie bijlage V.

Auteurs

Dit document is opgesteld door:

Naam	Organisatie
George Dujardin	Management Centrum
Theo Geurts	Management Centrum

Versiebeheer

Versienummer	Uitgebracht op
V1.0	21 april 2006
V1.1	10 mei 2006
V1.2	1 juni 2006

3. Inleiding

In dit document treft u de uitwerking van het praktijkproject Geïntegreerd gebruik E-overheid bouwstenen. De doelstelling van dit project is:

Het in kaart brengen en visualiseren hoe verschillende e-overheid bouwstenen in samenhang in een specifiek frontoffice idealiter kunnen worden aangewend voor het verbeteren van overheidsdienstverlening en het verlagen van administratieve lasten van bedrijven.”

Om deze doelstelling te realiseren is een reële casus gebruikt waarin exporteurs elektronisch aangiften kunnen doen voor de export van landbouwgoederen. Deze casus wordt in 2006 deels gerealiseerd met behulp van het door het Ministerie van LNV ontwikkelde systeem Client Export.

Deze doelstelling is vertaald in de volgende opdracht:

Creëer op basis van de casus van de exporteur van agrarische producten een helder beeld over de wijze waarop de inmiddels tot stand gebrachte bouwstenen voor e-overheid samenhangend kunnen worden aangewend. Betrek hierbij in ieder geval:

- *het Basisbedrijvenregister (BBR);*
- *het Bedrijvenloket (BL);*
- *de Overheidstransactiepoort (OTP);*
- *DigiD;*
- *E-formulieren.*

De weerslag van deze aanpak vindt u verwerkt in dit rapport in drie delen, waarin u in het eerste deel “Exporteren in 2009” aan de hand van een korte typering van de huidige procesgang voor het exporteren van landbouwgoederen wordt meegenomen naar de exportsituatie van 2009, met de dan beschikbare e-overheid bouwstenen.

Hierbij is bekeken hoe vanuit het perspectief van de exporteur de exportketen voor landbouwgoederen aan overheidszijde verbeterd kan worden. Een en ander om de exporteur makkelijker en beter voorspelbaar te kunnen laten exporteren. Dat is goed voor de exporteur en ook voor Nederland.

In deel II wordt ingegaan op het zogenaamde organisatie onafhankelijk integraal toekomstbeeld (OOIT). Organisatieonafhankelijk omdat het toekomstbeeld in eerste instantie los van de organisatie (binnen de overheid) wordt geschetst en vervolgens via de introductie van rollen, aan organisatie-eenheden kan worden gekoppeld. OOIT wordt beschreven in termen van: uitgangspunten, principes, een procesbeschrijving een gegevensbeschrijving en een systeembeschrijving. Tot slot zijn coördinatiemechanismen beschreven waardoor OOIT planmatig tot stand gebracht kan worden door de ketenpartners elk afzonderlijk én gezamenlijk.

In deel III wordt de weg naar 2009 geschetst, mede aan de hand van de huidige situatie / ontwikkelingen bij de ketenpartners en bij de e-overheid. Het geeft aan welke acties ondernomen kunnen worden om OOIT te bereiken.

4. Samenvatting

In dit onderzoek is bekeken hoe vanuit het perspectief van de exporteur de exportketen voor landbouwgoederen aan overheidszijde verbeterd kan worden. Een en ander om de exporteur makkelijker en beter voorspelbaar te kunnen laten exporteren. Dat is goed voor de exporteur en ook voor Nederland.

Een organisatie onafhankelijk integraal toekomst beeld (OOIT) is ontwikkeld. Organisatie onafhankelijk omdat de exporteur in principe bepaalde diensten vraagt aan de overheid. Dat die diensten verleend worden door een overheidsorgaan, komt voor hem op de tweede plaats. Die overheid zou met andere woorden, met welk overheidsorgaan de exporteur ook van doen heeft, voor de verschillende diensten die verleend worden ongeveer op gelijke wijze moeten reageren. Als richtdatum voor dat toekomstbeeld is begin 2009 gekozen.

In 2009 zou de exporteur vooral elektronisch met de overheid moeten kunnen communiceren. Hij kiest binnen bepaalde vrijheidsgraden wanneer welke dienst (in casu verzoek voor een formele / officiële verklaring over een te exporteren zending), wordt aangevraagd. De overheid reageert adequaat en voorspelbaar op zo'n aanvraag. Gegevens zijn gestandaardiseerd en hoeven voor een zending door de exporteur maar een keer verstrekt te worden. Overheidsorganen weten van elkaar welke gegevens over een te exporteren zending al verstrekt zijn. De uitwisseling van gegevens verloopt elektronisch, via berichten. Daar waar dat nog vereist wordt, bijvoorbeeld door het importerende land, wordt een papieren afdruk gemaakt die zonodig ondertekend wordt.

Voor het realiseren van OOIT worden de e-overheid bouwstenen (met name Bedrijvenloket, Basisbedrijvenregister, e-formulieren, OTP, DigiD) toegepast. OOIT is gebaseerd op NORA, de Nederlandse Overheid Referentie Architectuur. Ook bij het verder inrichten van OOIT is NORA een nuttig en bruikbaar instrument.

Het verbeteren van de exportketen, beschreven in OOIT, betekent dat de verschillende ketenpartners (LNV, de KvK's, de Douane, de productschappen) zullen moeten samenwerken en dat zij daarover bindende afspraken met elkaar willen maken. OOIT is een aanzet voor een ketenarchitectuur. Door middel van zogenaamde coördinatiemechanismen (rollen en rolverdeling, samenwerking met derden, koppelvlakken) hebben de relatief onafhankelijke ketenpartners een handvat, om gegeven hun eigen situatie en toekomstplannen die overeengekomen samenwerking gestalte te geven.

Om de situatie begin 2009 te bereiken zoals die geschetst is in OOIT, zullen een aantal acties moeten worden uitgevoerd

De voorgestelde aanbevelingen zijn de volgende.

Schep een bestuurlijk kader. Bestuurlijk zal de wil getoond moeten worden door minLNV, minFin en minEZ, elk vanuit hun eigen beleidsmatige verantwoordelijkheid voor respectievelijk landbouw, export en ondersteuning van het bedrijfsleven om de exportketen voor landbouwgoederen voor 2009 te verbeteren. MinLNV en minFin als primaire belanghebbers en om voorgang in het ingezette proces te behouden zullen daarvoor het voortouw moeten nemen. Zij behoren vanaf het begin van dit veranderingsproces een beroep te doen op minBZK in verband met e-overheid coördinatie en op minEZ vanwege hun ICT inspanningen in verband met administratieve lastenverlichting. Er zal door minLNV en minFin gezamenlijk iemand als ketenregisseur moeten worden aangewezen en deze zal het veranderingsproces moeten vorm geven.

Het draagvlak dat gecreëerd is om OOIT te realiseren zal in stand gehouden en vergroot moeten worden, door nu aan de slag te gaan.

Samenvatting, vervolg

Verder zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- *BBR dient operationeel / beschikbaar te zijn in 2^e helft 2006 voor LNV. De wettelijke basis zal in 2007 er moeten zijn;*
- *het Bedrijvenloket dient toegesneden te worden op export voor landbouwgoederen;*
- *De Overheid transactiepoort (OTP) dient medio 2006 voor wat betreft plateau 1 (standaard koppelvak met DigiD systemen / PKI) beschikbaar te zijn;*
- *E-formulieren zal voor Client Export dat voor een aantal sectoren in 2006 operationeel is, dan beschikbaar moeten zijn en in een definitieve vorm in 2007 operationeel.*

Volgens de huidige e-overheid planning is dit grotendeels mogelijk. Nauwlettend en periodiek zullen daarbij vanuit een heldere en concrete vraag de realisatieplanning en de e-overheid planning op elkaar afgestemd moeten worden. Extra aandacht is nodig voor het BBR tijdschema.

De architectuur van OOIT zal verder uitgediept moeten worden en een realisatieplanning zal moeten worden opgesteld. In dit verband is het ontwikkelen van een business case voor OOIT een goede eerste stap.

Analoog aan het LNV project Client Export, wat een proof of concept (PoC) is, zou ook voor de andere ketenpartners een project in de vorm van een PoC een geschikt startpunt kunnen zijn. Het proces van het vormgeven van het ketenproces zou op deze manier ook praktisch gestalte kunnen krijgen.

Aandachtspunten voor het vervolg zijn vooral de tijdige vorming van een bestuurlijk kader, de betrokkenheid van de ketenpartners en het (tijdig) inpassen van (realisering van) OOIT in hun plannen.

DEEL I EXPORTEREN IN 2009

Inhoud

1	Inleiding	13
2	2009 In perspectief	14
2	De huidige situatie in de exportketen	15
3	De exporteur begin 2009	16
4	De zending begin 2009	20

1. Inleiding

De exporteur moet makkelijker kunnen exporteren. Daardoor kan hij meer exporteren en dat draagt bij aan de ontwikkeling van de nationale economie. De export van landbouwgoederen is voor Nederlandse begrippen groot. De overheid moet daarom doen wat in haar vermogen ligt om de export te faciliteren. In de praktijk betekent dit dat ze vooral de administratieve lasten moet minimaliseren. In het bijzonder gaat het hierbij om de verplichting tot informatieverstrekking aan de overheid. In de afgelopen tijd is veel geïnvesteerd in instrumenten (e-overheid bouwstenen) waardoor deze lasten kunnen worden verlaagd en in architectuur die de samenhang bewaakt.

Doel

Doel van dit deel is een organisatie onafhankelijk integraal toekomstbeeld (OOIT) te beschrijven in heldere, begrijpelijke termen voor de beeldvorming van beslissers. Gestart wordt eerst met een korte beschrijving van de huidige situatie.

Twee beschrijvingen van een mogelijke situatie begin 2009

Door middel van twee beschrijvingen, "De exporteur" en "De zending", wordt een beeld gegeven van de export van landbouwgoederen begin 2009. In dit deel wordt het organisatie onafhankelijk integraal toekomstbeeld - (OO)IT - in woorden geschetst.

Uitgangspunt

Het verbeteren van de exportketen op basis van bestaande wet- en regelgeving.

De exporteur

Vanuit het perspectief van de exporteur wordt beschreven hoe de administratieve afhandeling door de overheid van zijn zending begin 2009 verloopt. (De exporteur geeft aan wat hij van die overheid wil en verschaft daartoe de vereiste gegevens, eenmalig.) De overheid reageert daarop voorspelbaar en adequaat. In principe verloopt alles zo veel mogelijk elektronisch, daar waar nodig worden documenten / verklaringen op papier afgedrukt, eventueel ondertekend en meegestuurd. Verklaringen van een overheidsorgaan hoeven niet meer door of namens de exporteur aan een ander overheidsorgaan verstrekt worden.

De zending

Het administratieve traject van een zending kaas naar Kongo wordt beschreven. In deze schets komen ook de andere actoren dan de overheid, zij het summier, aan bod. Een en ander om een kort, maar helder beeld te schetsen.

Rode draad

Elementen die in de beschrijvingen telkens terug komen zijn de volgende:

- *de communicatie tussen exporteur en overheid en binnen de overheid verloopt elektronisch;*
- *de exporteur zit aan de knoppen; hij kan regie voeren over zijn eigen proces en daarbij binnen bepaalde vrijheidsgraden de overheid naar keus inschakelen;*
- *hij beschikt over actuele status informatie die betrekking heeft op de administratieve afwikkeling van zijn aanvraag bij de overheid;*
- *de exporteur beschikt verder over actuele, toegespitste en betrouwbare informatie via overheid internetpagina's.*

Documenten

Het administratieve proces van de export betreft vooral het verkrijgen van een aantal officiële documenten, te weten:

- *het veterinaire of fytosanitaire exportcertificaat, (de verklaring van de Nederlandse overheid dat aan de eisen van het importerend land ten aanzien van de zending is voldaan);*
- *het certificaat van oorsprong (de verklaring van de Nederlandse overheid omtrent de herkomst van zending);*
- *het marktorderingscertificaat;*
- *Het T5 formulier (formulier ten uitvoer waarop aangegeven staat waar en wanneer de goederen de gemeenschap hebben verlaten en welke controles zijn uitgevoerd en met welk resultaat)/*

Voor wie bestemd

Dit deel is vooral bedoeld voor de beeldvorming bij vooral beslissers

2. 2009 In perspectief

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt een ideaalbeeld geschetst van de dienstverlening van de overheid voor de exporteur. Door dit ideaalbeeld wordt duidelijk dat 2009 een tussenstap is.

Organisatie onafhankelijke dienstverlening

De exporteur vraagt toestemming om te mogen exporteren. De overheid verleent daartoe een aantal op elkaar afgestemde diensten.

Voor een zending doet hij één aanvraag voor export. Vooropgesteld dat alles in orde is en alle vereiste gegevens daarvoor verstrekt zijn, krijgt de exporteur tijdig toestemming om te exporteren.

Alle verklaringen / certificaten / documenten daarvoor zijn elektronisch beschikbaar en daar waar nog nodig zijn papieren documenten voorzien van de vereiste waarmerken bij de zending aanwezig.

Welk overheidsorgaan welke dienst verleent, in welke volgorde die diensten verleend worden en welke gegevens voor welke dienst vereist zijn, hoeft de exporteur niet meer te weten. De overheidsorganen hebben dat onderling op elkaar afgestemd.

OOIT in 2009

OOIT in 2009 is een tussenstap op weg naar het ideaalbeeld van een efficiënte organisatie onafhankelijke dienstverlening aan de exporteur. Het is een noodzakelijke tussenstap omdat eenvoudigweg niet alles in eens kan, wellicht de huidige wetgeving zich er nog tegen verzet en door de tussenstap te zetten nu nog onvermoede problemen zullen opdoemen, die opgelost moeten worden.

3. De huidige situatie in de exportketen

In dit deel wordt kort uiteengezet hoe de exportketen voor landbouwgoederen voor wat betreft het overheidsdeel er momenteel uit ziet.

Procesgang

De exporteur dient om landbouwgoederen te kunnen exporteren te beschikken over:

- een door LNV afgegeven veterinaire of fytosanitaire exportcertificaat, dat het importerend land de waarborg geeft dat de zending aan haar eisen voldoet
- een door de KvK afgegeven verklaring van oorsprong, dat het land of gebied van herkomst duidelijk maakt;
- een door de Douane verstrekte verklaring uitvoer.

Voor het verkrijgen van subsidie op de geëxporteerde landbouwgoederen is een positief besluit van een productschap nodig, dat genomen wordt na de feitelijke export.

Uitwisseling van gegevens tussen deze overheidorganen vindt nog veelal plaats aan de hand van papieren verklaringen / documenten die door of namens de exporteur verstrekt worden.

Situatie voor de exporteur

Opvragen van informatie

In de huidige situatie moet de exporteur soms zelf achterhalen welke eisen een importerend land stelt aan zijn te exporteren producten. Informatie hierover verschaft door de overheid is soms verspreid over meerdere 'portals en sites' en daardoor niet altijd makkelijk toegankelijk. Bovendien is die informatie niet altijd actueel en wordt ook nog informatie op papier verstrekt.

Leveren van informatie ten behoeve van aanvragen

Vaak moeten bij een overheidsloket al eerder verstrekte gegevens over een zending opnieuw verstrekt worden of fungeert de exporteur als 'onbezoldigd koerier' tussen overheidsdiensten. Tijdige informatie over de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling van een aanvraag aan een overheidsdienst (statusinformatie) is niet altijd adequaat of ontbreekt.

4. De exporteur begin 2009

In dit hoofdstuk wordt een schets gegeven hoe de exportketen voor landbouwgoederen voor wat betreft de overheid er begin 2009 uit kan zien vanuit het perspectief van de exporteur. De ondersteuning van de exporteur voor wat betreft het aandeel van de overheid zou dan verbeterd moeten zijn.

Exporteren van landbouwgoederen

Het proces van exporteren van landbouwgoederen en de eisen die daaraan door de overheid gesteld worden, zijn naar verwachting begin 2009 nog ongewijzigd ten opzichte van nu. Zo dient de exporteur het importerend land via een verklaring van de Nederlandse overheid te garanderen dat zijn zending aan de eisen van het importerend land voldoet. Hij dient een officiële verklaring te kunnen overleggen waaruit de herkomst van zijn zending blijkt. De douane verleent toestemming op de export van zijn zending. De procedures die gelden voor een exportsubsidie zijn nog steeds van kracht.

De rol van de overheid

De overheid heeft in het kader van wet- en regelgeving ondermeer tot taak om controles uit te voeren. Niet de uitslag van deze controlewerkzaamheden is voor de (bonafide) exporteur het onderwerp. Omdat hij bonafide is vertrouwt hij op een positieve uitslag. Wat hij echter bij de regievoering over zijn keten wel essentieel vindt, is:

- de snelheid waarmee controles worden uitgevoerd ná aanmelding;
- de zekerheid dat een controle ook binnen het afgesproken tijdsbestek wordt uitgevoerd;
- De zekerheid dat de door de overheid opgevraagde informatie eenmalig is en adequaat en objectief wordt behandeld.

Kortom: een exporteur wil het optreden van overheidsorganisaties kunnen plannen en monitoren als onderdeel van zijn exportketen. Overigens zonder af te doen aan de bevoegdheid van de overheid om in dat traject beslissingen te nemen die de exporteur onwelgevallig zijn.

De exporteur begin 2009, vervolg

Informatieverstrekking

De exporteur kan zich goed op de hoogte stellen van voor hem relevante informatie via internet pagina's van de overheid. Zo is bijvoorbeeld het bedrijvenloket toegespitst op informatie voor export en in het bijzonder voor export van landbouwgoederen. Hij kan die informatie ook achterhalen via de websites van:

- LNV;
- KvK;
- EVD;
- Douane;
- Productschappen.

Hijzelf bepaalt welke website zijn voorkeur heeft. Voor de informatie die over export van landbouwgoederen gaat, maakt dat niet uit. De informatie die voor hem van belang is, is beschikbaar, via welke website dan ook.

Voorbeeld

De vereisten voor een aanvraag om toestemming voor export (de "Aangifte ten uitvoer") aan de Douane, zouden via een internetpagina van de overheid gepubliceerd moeten zijn.

Toelichting

De exporteur kan zelf bepalen welke website van de overheid hij raadpleegt, doordat op grond van het 'no wrong door' principe (NORA) hij altijd bij de juiste informatie komt.

Toegang tot de overheid

De exporteur kan zelf kiezen hoe hij een bepaalde aanvraag (bijvoorbeeld voor een veterinaire of fytosanitaire exportcertificaat of een certificaat van oorsprong, etc.) indient. Dat kan op papier en elektronisch. Elektronisch heeft hij de mogelijkheid zijn aanvraag:

- automatisch in te dienen bij een overheidsorgaan via het elektronisch overheidspostkantoor (de OTP)
- via een e-formulier met de hand in te vullen
- te doen met behulp van een webapplicatie.

Opmerking

Het e-formulier is al voor-ingevuld op basis van al bekende gegevens (aangaande de zending) van de overheid en van relevante gegevens uit de eigen bedrijfsadministratie.

Toelichting

Met een webapplicatie wordt bedoeld een applicatie die via het internet met een 'browser' is te bereiken.

De exporteur begin 2009, vervolg

Waarborg

De exporteur krijgt elektronisch een veterinair of fytosanitair exportcertificaat als aan de eisen die daarvoor gesteld zijn, is voldaan. Eventueel kan hij die verklaring ook op papier krijgen. Hij verstrekt, om zo'n verklaring te krijgen, uitsluitend gegevens voor deze zending aan de overheid die hij nog niet eerder verstrekte.

Het veterinair of fytosanitair exportcertificaat wordt sneller geleverd nu het certificeringssysteem van LNV operationeel is. Er is een exporteisen-database, die ook de exporteur kan raadplegen. Interactief kan de exporteur aangeven op welke wijze (erkenning, certificaat, inspectie) voor een zending aan de exporteisen wordt voldaan. Hiermee maakt hij dus duidelijk welke waarborgen er zijn voor de export van zijn zending.

De exporteur wordt bij de aanvraag geïnformeerd wat de doorlooptijd van zijn aanvraag zal zijn. De status van zijn aanvraag kan hij dagelijks raadplegen via een webapplicatie.

Verstreken van machtigingen

De exporteur kan door hem ingeschakelde dienstverleners, denk bijvoorbeeld aan de expediteur, machtigen namens hem op treden. Dat kan voor een bepaalde zending of voor een bepaalde duur. Hierdoor kan bijvoorbeeld de expediteur, namens de exporteur een certificaat van oorsprong aanvragen bij de KvK.

Oorsprong

De exporteur, of een dienstverlener namens hem, vraagt op dezelfde wijze een certificaat van oorsprong aan bij de KvK als een veterinair of fytosanitair exportcertificaat bij LNV. Hem wordt gevraagd aanvullende gegevens, met andere woorden gegevens over de zending die hij nog niet eerder verstrekte, te verstrekken. Voor vragen over een certificaat van oorsprong kan hij direct terecht op zijn favoriete overheid website.

De verklaring van oorsprong krijgt hij elektronisch. Daar waar dat nodig is, krijgt hij de verklaring ook op papier en getekend door een daartoe bevoegd medewerker van de KvK.

Status

De exporteur wordt bij een aanvraag (bijvoorbeeld voor een certificaat van oorsprong) geïnformeerd wat de doorlooptijd is. De status van zijn aanvraag kan hij dagelijks raadplegen op internet.

De exporteur begin 2009, vervolg

Toestemming	<p>Uitsluitend aanvullende gegevens worden aan de Douane verstrekt over een zending. De Douane beschikt in ieder geval over een elektronisch veterinaire of fytosanitaire exportcertificaat en een certificaat van oorsprong. Elektronisch worden met de exporteur (of degene die namens de exporteur optreedt) gegevens uitgewisseld tot dat hij toestemming krijgt om zijn zending te exporteren.</p>
Restitutie	<p>Het productschap beschikt over alle gegevens over de zending die de exporteur al verstrekt. Zo zijn bijvoorbeeld de gegevens van de Douane elektronisch ontvangen en van de exporteur het vervoerbewijs en het invoerbewijs. De exporteur verstrekt elektronisch aanvullende gegevens voor het verkrijgen van subsidie op de zending. Zonodig is er elektronisch verkeer (bijvoorbeeld in verband met het T5 formulier plus benodigde certificaten) tussen het Productschap en de Douane. Het is voor de exporteur duidelijk welke subsidie hij wanneer op de zending ontvangt. Uiteindelijk ontvangt hij de subsidie en is deze zending niet alleen geëxporteerd maar is ook de administratieve afwikkeling voor de exporteur afgerond.</p>
Kortom	<p>Kortom, anno 2009 heeft de exporteur minstens twee mogelijkheden om verklaringen / documenten van de overheid elektronisch aan te vragen en te verkrijgen. Daar waar dat nog niet anders kan, kan hij tevens beschikken over een papieren versie die van de vereiste waarden is voorzien. Hij kan die documenten aanvragen op het moment dat het hem het beste uitkomt. Hij weet wanneer hij een antwoord kan verwachten en kan de status van zijn aanvraag op zijn beeldscherm bekijken. De gegevens over een zending hoeft hij maar een keer te verstrekken. Een verklaring van een overheidsorgaan hoeft hij niet meer aan een ander overheidsorgaan te verstrekken. Een verstrekte verklaring is immers voor een overheidsorgaan elektronisch beschikbaar. Hij kan in principe alle relevante informatie van de overheid over de export van landbouwgoederen op zijn beeldscherm raadplegen.</p> <p>Er wordt daarnaast gestreefd naar bilaterale afspraken met overheden van derde landen over de elektronische uitwisseling van gegevens (berichten / verklaringen / certificaten /..). In de gevallen waarin dit lukt, betekent dit een aanzienlijke besparing.</p>

5. De zending begin 2009

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt de administratieve afhandeling van een zending kaas naar Kongo beschreven, zoals dat begin 2009 zou kunnen gebeuren. De volgende stappen worden beschreven:

Bepalen exporteisen

De exporteisen voor zuivelproducten worden door LNV op internet geplaatst en actueel gehouden. Via bijvoorbeeld het Bedrijvenloket heeft de exporteur toegang tot deze informatie. Hij kent dus de eisen die aan zijn zending kaas naar Kongo worden gesteld.

Aanvragen certificaten

Voor de zending vraagt de exporteur elektronisch de vereiste certificaten aan bij het LNV (Client Export, het certificeringssysteem van LNV).

Voor Kongo zijn dat:

- het analyse certificaat;
- het microbiologie certificaat;
- het 'manufacture and free sale' certificaat;
- het radioactiviteit certificaat.
- het veterinair certificaat

Deze certificaten zijn, naast die van de VWA, opgenomen in het elektronisch certificeringssysteem van LNV

Aanvragen inspecties

Omdat de certificaten niet alle exporteisen afdekken wordt elektronisch een inspectie aangevraagd. In geval van Kongo betreft het een controle van SGS.(Société Générale de Surveillance) .

Opmerking

In het kader van het LNV initiatief 'slimmer controleren' is de verwachting dat binnenkort enkele van deze inspecties kunnen komen te vervallen, doordat certificering van een aantal controles geaccepteerd wordt door Kongo. Met het importerend land is daarover een principe akkoord bereikt

De zending begin 2009, vervolg

Certificaat van oorsprong De KvK stelt voor de zending het door Kongo vereiste document van oorsprong elektronisch beschikbaar evenals - in verband met verminderde invoerrechten, die met Kongo zijn overeen gekomen - het EUR 1 certificaat. De daarvoor vereiste certificaten zijn elektronisch ontvangen van LNV. Beide documenten worden evenwel ook op papier afgedrukt en met de pen ondertekend. Nu Kongo dat nog eist.

Voor het opstellen van het EUR-1 document is gebruik gemaakt van de, na een verzoek daartoe, door de exporteur elektronisch toegezonden gegevens.

Opmerking

in het geval van een EUR.1 document, is geen certificaat van oorsprong meer vereist.

Bewijs van uitvoer De Douane verstrekt na controle van de zending aan de hand van de "Aangifte ten uitvoer", de fysieke aanwezigheid van de zending en de constatering van daadwerkelijke export, elektronisch het "bewijs van uitvoer" aan de exporteur.

Restitutie op de zending De exporteur vraagt elektronisch subsidie voor de zending kaas aan bij het Productschap Zuivel. Het Productschap verifieert elektronisch bij de Douane. Nadat het bericht "Aangifte ten uitvoer" (T5) elektronisch van de Douane ontvangen is, waaruit blijkt dat:

- onder haar toezicht de betreffende zending kaas daadwerkelijk geladen is;
- monsters zijn genomen;
- de container verzegeld is;
- het vervoerdocument en het invoerbewijs ontvangen zijn;

constateert het Productschap dat tot nu toe aan de eisen voor restitutie is voldaan. Het productschap stelt hiervan (elektronisch) de exporteur op de hoogte en deelt hem mee dat nadat een bericht van de importeur uit Kongo ontvangen is, tot uitbetaling zal worden overgegaan.

De cargadoor Het schip wordt op verzoek van de exporteur door de cargadoor waar hij vaak mee werkt, de firma WSWYS b.v. (uitspreken: weeswijs) (WeShipWhileYouSleep), geladen. Twee weken later, na aankomst in Matadi, wordt de kaas ontscheept en met de witte trein naar de plaats van bestemming Leopoldville vervoerd.

De zending begin 2009, vervolg

Aangifte export bij zusterbank

De exporteur heeft voorafgaande aan de verscheping zijn bank ingeschakeld. De gegevens over de zending die hij aan de overheid verstrekte, verstrekt hij nu aan de bank. Hoewel de overheid alles elektronisch aanlevert aan de exporteur, wil zijn bank de bij de zending behorende documenten op papier. De exporteur print daarom de benodigde formulieren (certificaat, rapport controlemaatschappij etc.) uit en bezorgt het bij de bank. De bank informeert op haar beurt haar zusterbank in Kongo dat aan alle formaliteiten is voldaan en verzoekt haar de importeur hierover in te lichten, zodat deze de zending betaalt en tot verscheping kan worden over gegaan.

Toelichting

De bank gaat er vanuit dat een zending pas geëxporteerd kan worden als de documenten fysiek bij de zending aanwezig zijn. Door die papieren te verlangen, heeft de bank de zekerheid dat de zending nog niet geëxporteerd is.

Informatie van de overheid

Daar waar het de overheid betreft wordt de exporteur geïnformeerd over de afhandeling van zijn aanvraag bij: LNV, de KvK, de Douane, het Productschap voor Zuivel

Niet gerealiseerd in 2009

Het exporteren van kaas naar Kongo door de exporteur komt vaak voor. De exporteur vraagt zich af waarom niet met één aanvraag (een groter deel van) het traject doorlopen kan worden. Hij heeft veel werk aan het inschakelen op tijd en in de juiste volgorde van de verschillende overheidsorganen. Inmiddels is er overeenstemming, mede door toedoen van de koepel van exporteurs, dat er op dit punt verbeteringen gerealiseerd gaan worden.

DEEL II INTEGRAAL TOEKOMSTBEELD VOOR 2009

Inhoud

1	Inleiding	25
2	Achtergrond	26
3	Uitgangspunten	28
4	Principes	29
5	Systemen	32
6	Ketenproces	38
7	Ketengegevens	41
8	Coördinatie mechanismen	44

1. Inleiding

In dit deel is OOIT beschreven vanuit een ontwerp perspectief.

Doel

Doel van dit deel is het organisatie onafhankelijk integraal toekomstbeeld (OOIT) te beschrijven in heldere, eenvoudige en eenduidige concepten, zodat het bij het verder detailleren van de architectuur, als vertrekpunt kan dienen .

Kort en krachtig, geen nuance

De concepten zijn zo kort en krachtig mogelijk (in woord of beeld) gevat en de nuance is niet gezocht. Voor het ontwerpproces in dit stadium leidt de nuance tot vertoebeling / onduidelijkheid. Het concept staat voorop, de toepassing van het concept is situationeel bepaald en dient met gezond verstand en met gevoel van wat wel / niet haalbaar is, te worden toegepast.

OOIT

Uitgangspunten, principes, proces, gegevens en systemen vormen in hun samenhang OOIT.

Uitgangspunten en principes

Integraal onderdeel van OOIT zijn uitgangspunten en principes. Met uitgangspunten worden zaken bedoeld, die in deze context van belang zijn en een goede basis / vertreksituatie vormen voor OOIT.

Principes zijn hier ontwerpprincipes. Met andere woorden hulpmiddelen om het ontwerpproces te vergemakkelijken. Om goede redenen en tijdelijk kan van een principe worden afgeweken.

Systemen, Processen en Gegevens

OOIT is beschreven vanuit verschillende invalshoeken (Systemen, Processen en Gegevens) gezamenlijk, met de uitgangspunten en principes vormen ze OOIT. Systemen, Processen en Gegevens zijn, in bouwvaktechnische termen te spreken, als het ware de tekeningen voor het vooraanzicht, het zijaanzicht en de plattegrond.

Het Ketenproces (zie NORA) laat zien welke bedrijfsprocessen gezamenlijk de keten vormen. Hoewel een volgorde in de keten is te onderkennen, hoeft het ketenproces niet altijd zo achter elkaar te worden doorlopen. De exporteur bepaalt nog de volgorde van de voor hem noodzakelijke documenten ("de exporteur aan de knoppen").

Bestemmingsplan

De beschrijving van OOIT in dit deel, is te vergelijken met een bestemmingsplan. Het is globaal duidelijk wat er komen moet, het is aan regels gebonden en er is plaats voor nadere invulling.

Voor wie bestemd

Dit deel is vooral bedoeld voor inhoudelijke deskundigen op het gebied van de processen en IT

2. Achtergrond

Vooraf

In dit hoofdstuk zijn zaken aangegeven die relevant gevonden worden voor OOIT (organisatie onafhankelijk toekomst beeld)

Client Export

Client export is een project waarin LNV, ICTU en GBO.Overheid samenwerken bij de toepassing van bestaande e-overheid bouwstenen. De toepassing van die bouwstenen is er op gericht de dienstverlening aan de exporteur bij het exporteren van landbouwgoederen te verbeteren. Om de werking van de e-overheid bouwstenen, zoals OTP en E-formulieren ten behoeve van het veterinaire of fytosanitaire exportcertificaat te toetsen wordt in eerste instantie een 'proof of concept' (PoC) voor het Client Export systeem gerealiseerd met twee producten bestemd voor twee landen.

In 2006 zal als vervolg daarop naar verwachting voor een aantal sectoren Client Export operationeel zijn.

Toelichting

Importerende landen stellen elk hun eigen eisen aan een te importeren product. De exporteisen worden dus bepaald door een product – land combinatie. Een certificaat wordt verkregen als aan alle eisen van een land aan een product is voldaan. De 'Proof of Concept' voor Client Export wordt uitgevoerd voor twee producten naar twee landen

ICTU / Architectuur

ICTU / Architectuur streeft er naar aan de hand van de 'Export landbouwgoederen' casus een helder beeld te geven over de wijze waarop de e-overheid bouwstenen samenhangend kunnen worden aangewend.

Toelichting

E-overheid bouwstenen waaraan gedacht wordt, zijn:

- het Basisbedrijvenregister (BBR);
 - het Bedrijvenloket (BL);
 - de Overheidstransactiepoort (OTP);
 - DigiD;
 - E-formulieren.
-

Achtergrond, vervolg

Koppelzone	<p>De informatie-uitwisseling tussen bedrijven en overheidsorganen is divers (denk bijvoorbeeld aan een BTW aangifte, een aanvraag van een certificaat van oorsprong, etc., etc.), verschillend (soms behoeft bijvoorbeeld slechts één bericht te worden gestuurd, in een ander geval is er juist veel over en weer berichtenverkeer) en dynamisch en daardoor zeer complex. In het project GEIN zijn voorstellen gedaan voor de inrichting van wat genoemd wordt een 'koppelzone' tussen het bedrijfsleven en de overheid. Gepleit wordt, door middel van een koppelzone, voor standaardisatie van de interactie tussen bedrijven en overheidsorganen. Een dergelijke koppelzone is daarom voor de exportketen landbouwgoederen bij de realisering van OOIT van belang. Om die reden is het verstandig bij de ontwikkelingen van zo'n koppelzone vanuit het praktijkprobleem 'exportketen landbouwgoederen', betrokken te zijn.</p>
Inter overheid communicatie	<p>De informatie-uitwisseling tussen overheidsorganen onderling geschiedt via de generieke overheid communicatie infrastructuur. Aanvullend op de infrastructuur zullen op berichtenniveau afspraken gemaakt moeten worden om tot een standaard voor berichtenuitwisseling te komen. Aan het tot stand brengen van dergelijke standaards (inhoud, verschijningsvorm) is nog onvoldoende aandacht besteed. Het betekent vooralsnog dat voor OOIT naar praktische oplossingen gezocht moet worden.</p>
Ketenpartners en actoren	<p>De ketenpartners zijn in dit document de overheidsorganen die het overheidsdeel van de totale exportketen gezamenlijk realiseren en gebruiken. Het betreft: LNV, de Kamers van Koophandel, de Douane en de Productschappen.</p> <p>De actoren zijn de partijen die de keten gebruiken (bijvoorbeeld de exporteur).</p> <p><u>Opmerking</u> Een overheidsorgaan kan dus zowel ketenpartner als actor zijn. Dit laatste met name als er sprake is van samengestelde diensten, waarbij een overheidsorgaan een ander inschakelt.</p> <p><u>Verwijzing</u> Zie ook bijlage III "De exportketen"</p>
Ketenpartners in meerdere ketens	<p>De organisaties van de ketenpartners behoren tot meerdere ketens</p> <p><u>Voorbeeld</u> De Douane behoort tot de Exportketen landbouwgoederen. Daarnaast behoort de Douane ook tot de (algemene) exportketen, Daardoor moeten organisaties zich goed bewust zijn van hun plaats in de (verschillende) ketens en de rol die zij daar expliciet in vervullen.</p>

3. Uitgangspunten

Vooraf

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten verwoord waarop het integraal toekomstbeeld (OO)IT is gebaseerd.

Uitgangspunt

Een uitgangspunt is een uit het heden aangereikt kader.

Wetgeving

De bestaande wetgeving is uitgangspunt. Omdat er verschillende wetten van toepassing zijn, kan het zijn dat er daardoor onbedoeld in de uitvoering inefficiënties ontstaan. Het oplossen van die inefficiënties zou moeten kunnen binnen de bestaande wet- en regelgeving; het is immers niet de bedoeling van de wetgever om inefficiënties, als ze zich blijken voor te doen, te laten bestaan. Voor het realiseren van OOIIT behoeft bestaande wetgeving dus geen belemmering te zijn.

Voorbeeld

Stel dat in de ene wet staat dat voor een bepaald certificaat de exporteur een aanvraag moet indienen en, in een andere wet, dat voor een ander certificaat de exporteur een aanvraag moet indienen. Gesteld dat het efficiënt is beide aanvragen te combineren, dan zal, mits de nodige zorgvuldigheid wordt betracht, met één (combinatie)aanvraag volstaan kunnen worden.

Opmerking

Mochten er evenwel geen oplossingen mogelijk zijn om die inefficiënties op te lossen, dan zullen die door een aanpassing van de wet ongedaan gemaakt moeten worden.

Ketenpartners

Ketenpartners zijn relatief onafhankelijke organisaties die samenwerken in de exportketen in het besef dat:

- dan ook hun eigen doelen sneller efficiënter en effectiever bereikt worden;
 - de overheid betere dienstverlening nastreeft
-

Identificatie

Bedrijven worden geïdentificeerd aan de hand van het Bedrijven Identificatienummer, het BIN-nummer. Personen aan de hand van het BSN nummer.

4. Principes

Vooraf

In dit hoofdstuk zijn de principes vermeld voor het ontwerpen / realiseren van het organisatie onafhankelijke integraal toekomstbeeld (OOIT); het gaat dus over ontwerpprincipes.

Deze principes zijn zo veel mogelijk ontleend aan NORA of sluiten daar naadloos op aan.

Het hanteren van principes	Principes gelden als een ontwerp kader waarbinnen een oplossing gezocht dient te worden. Van een principe kan evenwel op goede gronden afgeweken worden. Een afwijking dient tijdelijk te zijn, beargumenteerd te zijn en er is op grond daarvan op het juiste niveau toe besloten.
Elektronische gegevens	Alle in het kader van het exportproces noodzakelijke gegevens zijn elektronisch beschikbaar. Op verzoek (bijvoorbeeld van de exporteur) kunnen deze op papier worden gezet in verband met overwegingen die spelen buiten het domein van de overheid .
Eenmalig verstrekking gegevens	<p>Gegevens over een zending behoeven slechts één keer verstrekt te worden aan de overheid.</p> <p><u>Opmerking</u> 'Aan de overheid' betekent aan een overheidsorgaan. Het is zo geregeld dat in principe andere overheidsorganen van de verstrekte gegevens gebruik kunnen (en dus moeten) maken.</p> <p><u>Opmerking</u> Het betreft hier gegevens die aan de overheid verstrekt worden. Het bedrijfsleven kan in principe zelf bepalen, in overleg met die overheid, in welke combinaties die gegevens (opdat deze voor meerdere doeleinden te gebruiken zijn) verstrekt worden.</p>
Verantwoordelijkheid voor gegevens	<p>De actor zorgt / is verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid van zijn gegevens. Wat "zijn gegevens" zijn is afgesproken of wettelijk bepaald.</p> <p><u>Toelichting</u> Een actor kan een exporteur zijn, of een bedrijf namens de exporteur of bijvoorbeeld LNV (of een andere ketenpartner)</p>

Principes, vervolg

Gegevensuitwisseling	Gegevensuitwisseling tussen partners vindt plaats door middel van berichten.
De exporteur bepaalt	Als ontwerpregel geldt: de exporteur is klant, het overheidsorgaan verleent de gevraagde dienst. (Met andere woorden er wordt gedacht in een klant – leverancier relatie). <u>Opmerking</u> In strikte zin is een dergelijk relatie er natuurlijk niet, daarom geldt het uitsluitend bij het ontwerpen als ontwerpregel.
Meer dan één kanaal (multi channeling)	De actor (bijvoorbeeld de exporteur) kan in principe kiezen uit tenminste twee mogelijkheden voor het contact met de overheid. <u>Opmerking</u> De keuze uit tenminste twee mogelijkheden geldt uitsluitend als daar niet onevenredig hoge kosten tegenover staan.
Diensten en processen	Bedrijfsprocessen zijn ingericht op het verlenen van diensten. <u>Verwijzing:</u> Zie NORA 0.7 hoofdstuk 5.2 “Diensten en services”. <u>Toelichting(1)</u> Een bedrijfsproces leidt tot een bepaald resultaat. Een dergelijk bedrijfsproces en het resultaat daarvan voldoen aan wat in wet- en regelgeving is vastgelegd. Het resultaat is te beschouwen als een dienst zoals die in NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur) is beschreven. Een dienst is daar beschreven als onderdeel van de Diensten Georiënteerde Architectuur. Daardoor kunnen de in NORA beschreven concepten toegepast worden voor OOI. <u>Toelichting(2)</u> Een dienst kan uit een groot aantal (beperkte) diensten bestaan. (Met andere woorden een dienst kan een samenstel van diensten zijn). Of een dienst kan tot een groter geheel (opnieuw een dienst) behoren; in NORA een samengestelde dienst genoemd.
Dienstverlening en gegevensverstrekking	Bij het aanvragen van een dienst dienen de daarvoor benodigde gegevens verstrekt te worden. De aanvrager is verantwoordelijk voor de juistheid, volledigheid en actualiteit van de verstrekte gegevens.

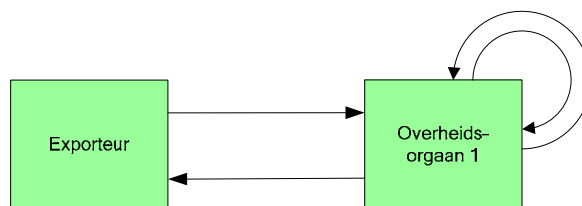
Principes, vervolg

Dienstverlening

De exporteur vraagt een bepaalde dienst aan bij een overheidsorgaan. Het overheidsorgaan verleent de dienst, eventueel na inschakeling van een ander overheidsorgaan.

Opmerking

De interactie voldoet aan eisen uit wet- en regelgeving.

Toelichting

Het plaatje laat de cascadering binnen de overheid zien van een aanvraag door de exporteur, die in zijn geheel niet door één overheidsorganen kan worden afgehandeld. Het ene overheidsorgaan schakelt het andere in, zodat uiteindelijk de gehele aanvraag is afgehandeld. Cascadering wordt toegepast op verzoek van de aanvrager.

Document

Van elk Document (zoals bedoeld in UGEL) is een formele en volledige definitie elektronisch beschikbaar; de zo genaamde documentdefinitie.

Toelichting

Met behulp van de documentdefinitie kan een PDF worden gemaakt voor het afdrucken van het document. Daardoor kan daar waar nog vereist, een origineel papieren document gemaakt worden.

Implementatie

Het realiseren van de gestelde doelen geschiedt door het stellen van korte termijn doelen in het licht van een langere termijn visie. De korte termijn doelen worden door middel van praktische stappen gehaald

5. Systemen

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het systeem deel van OOIIT.

Realisering (informatie)systemen

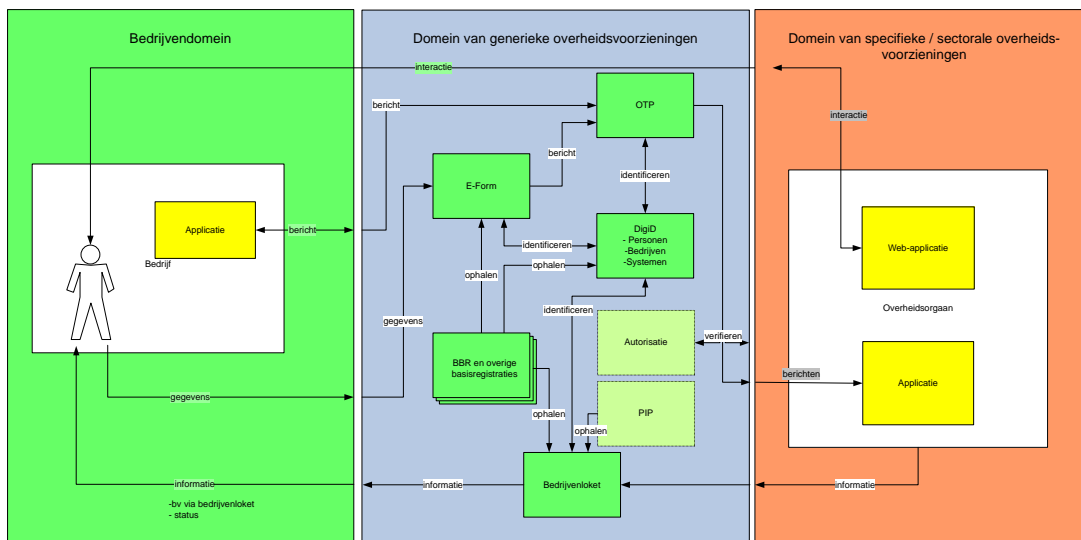
Informatiesystemen worden gerealiseerd:

- als het generieke overheidsvoorzieningen betreft met behulp van e-overheid bouwstenen;
- als het specifieke overheidsvoorzieningen betreft door de betreffende ketenpartner.

Een informatiesysteem in verband met de export van landbouwgoederen in het domein van specifieke overheidsvoorzieningen voldoet aan de eisen die OOIIT daarvoor stelt.

Systemeoverzicht

Het onderstaande schema toont het systeemeoverzicht. Per domein wordt op de systemen van dat domein nader ingegaan.

Systemen, vervolg

Interactie exporteur overheid

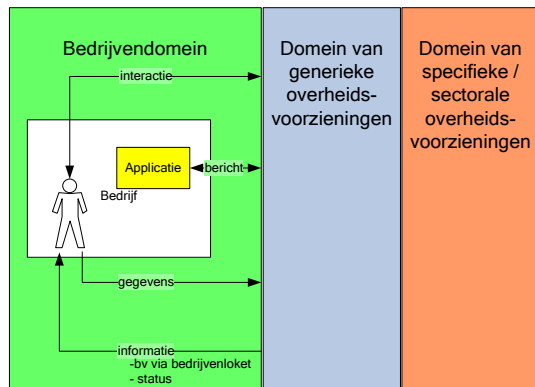
De exporteur kan een dienst aanvragen

- interactief;
- via een formulier;
- via een bericht;

De exporteur kan informatie verkrijgen:

- via een overheid internetpagina;
- over de status van zijn aanvraag.

Op welke wijze een dienst wordt aangevraagd bepaalt de exporteur uit de door een overheidsorgaan geboden mogelijkheden.

Interactief

Interactief, dat wil zeggen via een door een overheidsorgaan ter beschikking gestelde webapplicatie kan de exporteur handmatig een aanvraag voor een dienst doen (en de daarbij behorende gegevens verstrekken) en de status van een (eerdere) aanvraag bekijken. Uitsluitend gegevens over de zending behoeven verstrekt te worden. De overige, zoals zijn bedrijfsgegevens, behoeven slechts eenmalig verstrekt te worden.

Criteria voor de exporteur om er gebruik van te maken:

- interactief / zelf doen;
 - handmatig;
 - snel;
 - aantal zendingen is beperkt.
-

Systemen, vervolg

Interactie exporteur overheid, vervolg

Via een formulier

Via een formulier kan de exporteur een aanvraag voor een dienst doen. Uitsluitend gegevens over de zending behoeven te worden verstrekt.

Criteria voor de exporteur om er gebruik van te maken:

- handmatig;
 - tijd is niet doorslaggevende factor
 - aantal zendingen is beperkt.
-

Via een bericht

De systemen van de exporteur en die van een overheidsorgaan zijn gekoppeld. Een aanvraag voor een dienst geschiedt door middel van een of meerdere standaard berichten (UGEL).

Criteria voor de exporteur om er gebruik van te maken:

- systeemmatig;
 - snelheid
 - aantal zendingen is groot.
-

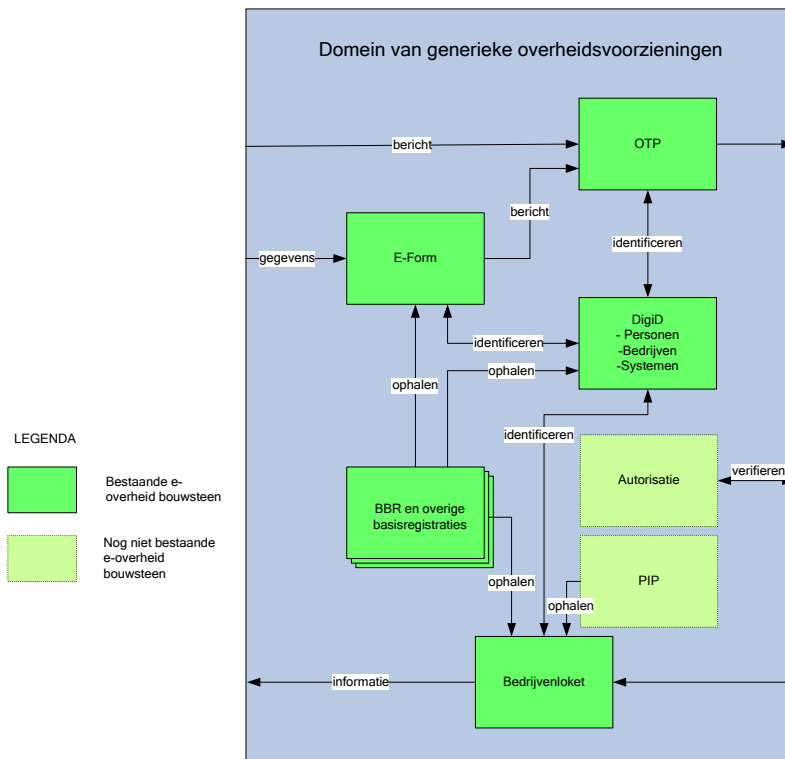
Via een overheid internetpagina

Actuele en betrouwbare informatie op het gebied van de export van landbouwgoederen kan de exporteur verkrijgen via een internetpagina van de overheid. Welke internetpagina dat zal zijn bepaalt hij. Bij die keuze weet hij zeker dat hij toegang heeft tot alle benodigde informatie.

Systemen, vervolg

Generieke overheidsvoorzieningen

Elk der ketenpartners maakt gebruik van generieke e-overheid bouwstenen. In onderstaand schema is de samenhang tussen de verschillende bouwstenen weergegeven.

Verwijzing

Zie bijlage I voor een beschrijving van de e-overheid bouwstenen.

Systemen, vervolg

Toelichting op de samenhang tussen de E-overheid bouwstenen

- Berichten worden via de OTP naar de geadresseerde overheidsorganen gestuurd. Een e-formulier voor een aanvraag (voor ingevuld met de al bekende gegevens) wordt na invulling als een bericht naar de OTP gestuurd en vandaar naar het geadresseerde overheidsorgaan. (Er zijn voorstellen voor een generiek interactiemodel tussen bedrijf en overheid – de koppelzone -, waarop in dit verband geanticipeerd kan worden)
 - Bij berichten en formulieren wordt de identiteit van de inzender geverifieerd met behulp van DigiD personen of DigiD systemen / PKI. Al bekende gegevens staan in de betreffende basisregistratie. Bijvoorbeeld bedrijfsgegevens staan in BBR.
 - Het Bedrijvenloket (rechtstreeks of via een andere overheid internetpagina) verschaft de exporteur actuele en to-the-point informatie met betrekking tot de export van landbouwgoederen
 - PIP (Persoonlijke Internet Pagina) is een mogelijkheid om status en andere gegevens via het internet te ontvangen van de overheid. PIP is bedoeld voor burgers, maar via een dergelijk mechanisme zouden ook bedrijven hun (status)gegevens moeten kunnen inzien.
 - Autorisatie is een manier om, daar waar het noodzakelijk is, te kunnen constateren, nadat de identiteit is geverifieerd, dat een persoon gemachtigd is namens een bedrijf of een persoon op te treden.
-

Systemen, vervolg

Systemen bij overheidsorganen

De communicatie van exporteur naar een overheidsorgaan geschiedt:

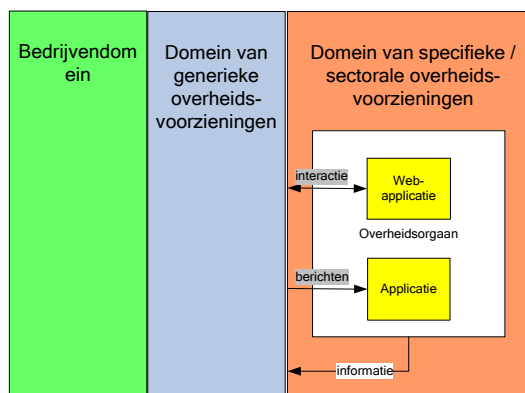
- interactief;
- door middel van een bericht (van een formulier of systeem).

Het overheidsorgaan (in casu de ketenpartners) is daarop / daarvoor ingericht.

Het overheidsorgaan verschaft

- sectorale informatie over de export van landbouwgoederen;
- (status)gegevens over bijvoorbeeld aanvragen.

Een en ander is in onderstaand schema getoond.

Interactief

Een overheidsorgaan kan een webapplicatie ter beschikking stellen, zodat de exporteur à la minute zijn aanvraag kan indienen en zo mogelijk verwerken. Tevens kan hij de status informatie opvragen.

Opmerking

De identiteit van de berichtafzender is bekend. Tevens kan geverifieerd worden of de afzender handelingsbevoegd is.

Bericht

Berichten komen binnen via de OTP. Ze kunnen binnenkomen met behulp van een systeem – systeem koppeling of met behulp van een e-formulier.

De afhandeling van een bericht geschiedt binnen overeengekomen grenzen.

Opmerking

De identiteit van de berichtafzender is bekend. Tevens kan geverifieerd worden of de afzender handelingsbevoegd is.

6. Ketenproces

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het proces deel van OOI.

Bedrijfsprocessen en het ketenproces

De bedrijfsprocessen vormen in een bepaalde volgorde gezamenlijk het ketenproces. Elk bedrijfsproces verleent een dienst of een deel ervan. Die diensten kunnen elk afzonderlijk of in volgorde (*dan spreken we over een samengestelde dienst*) afgenomen worden. Welke dienst, wanneer en of gebruik gemaakt wordt van samengestelde diensten bepaalt de exporteur.

Verwijzing

In NORA worden bedrijfsprocessen onderkend, die gezamenlijk een keten vormen. Een bedrijfsproces is een proces van een overheidsorgaan, dat een bepaalde dienst levert.

Toelichting(1)

Een dienst kan een zeer complex geheel zijn. Het is mogelijk gebruik te maken van slechts een deel van een dienst

Toelichting(2)

De exporteur bepaalt in principe welke dienst wordt aangevraagd, het tijdstip en of er sprake is van een samengestelde dienst.

De exporteur

Hoewel er een bepaalde volgorde te onderkennen is in het ketenproces voor de export van landbouwgoederen (zie het schema hierna), heeft de exporteur bepaalde vrijheidsgraden hoe het proces doorlopen wordt. Hij doet een aanvraag voor het leveren van een of meer diensten. Hij zit als het ware aan de knoppen. Hij is daar overigens vanwege wetgeving niet geheel vrij in. Bijvoorbeeld het verkrijgen van restitutie kan pas na de export.

Voorbeeld

De exporteur vraagt eerst een veterinaire exportcertificaat en nadat het verkregen is vraagt hij een certificaat van oorsprong aan.

Ketenproces, vervolg

Ketenpartners exportketen

In de exportketen voor landbouwgoederen werken de ketenpartners:

- LNV
- KvK('s)
- Douane
- Productschap(pen)

samen.

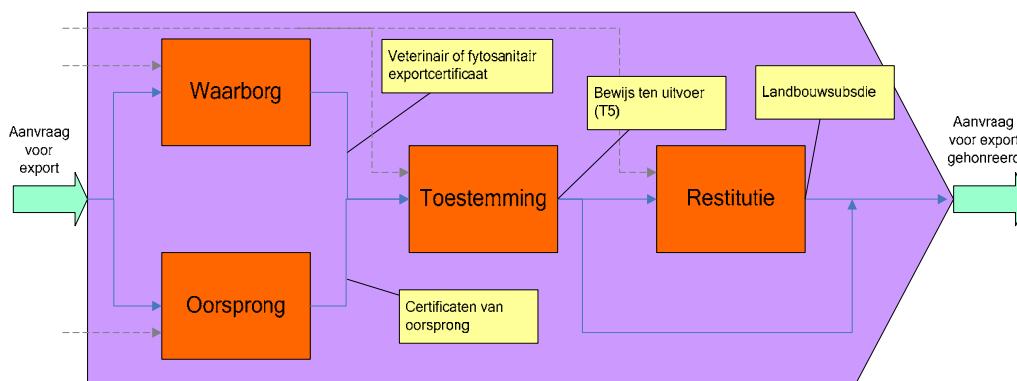
De ketenpartners streven er naar (elk afzonderlijk of gezamenlijk) een aanvraag van de exporteur voor een of meer diensten adequaat af te handelen.

Ketenproces export landbouwgoederen

In onderstaande figuur zijn de bedrijfsprocessen cq. de te verlenen diensten en hun volgorde in beeld gebracht.

Opmerking

Dit processchema geeft zowel de huidige situatie weer als die voor Ooit. Met andere woorden aan het proces zelf is niets veranderd

De diensten die onderkend worden, zijn:

- Waarborg;
- Oorsprong;
- Toestemming;
- Restitutie.

Waarborg

De dienst Waarborg betreft de afgifte van een veterinair of fyto sanitair exportcertificaat. Deze wordt afgegeven nadat gebleken is dat met de verschafte zekerheden voldaan is aan alle eisen van het importerend land voor de zending.

Ketenproces, vervolg

Ketenproces export
landbouwgoederen, vervolg

Oorsprong

De dienst Oorsprong resulteert na administratieve controles in de afgifte van een of meer certificaten van oorsprong. Het afgegeven certificaat geeft de garantie dat de goederen van een zending uit de EU of uit een EU land komen.

Toestemming

Op grond van de aanwezigheid van

- een veterinair of fyto-sanitair exportcertificaat
- een of meer certificaten van oorsprong

en de verificatie (fysiek en administratief) van de "Aangifte ten uitvoer" wordt toestemming tot uitvoer verleend (vrijgave).

Restitutie

De dienst Restitutie betreft het verlenen van subsidie op een zending nadat gebleken is dat aan alle eisen, waaronder de aankomst in het importerende land, is voldaan.

7. Ketengegevens

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het gegevens deel van OOI.

In het kader van het LNV programma Client Export is gezamenlijk met andere ketenpartners de uniforme gegevensset export Landbouwgoederen ontwikkeld. Dit hoofdstuk en dus het gegevens deel van OOI, is gebaseerd op die gegevensset.

Het belang van gegevens

Gegevens spelen een belangrijke rol bij het optimaliseren van de exportketen. Dat gegevens gestandaardiseerd zijn en hun betekenis duidelijk, is een voorwaarde voor een adequate communicatie. De betrouwbaarheid van gegevens mag niet discutabel zijn en daarom zal duidelijk moeten zijn wie voor welke gegevens verantwoordelijk is. Op grond van gestandaardiseerde gegevens kunnen berichten samengesteld worden.

Gegevens voor export van landbouwgoederen

De gegevens die tussen de exporteur en de overheid en binnen de overheid uitgewisseld worden in verband met de export van landbouwgoederen voldoen aan de uniforme gegevensset export landbouwgoederen (UGEL).

Verwijzing

UGEL is gedefinieerd in het LNV document: "Uniforme gegevensset Export Client programma" van 29-07-2005.

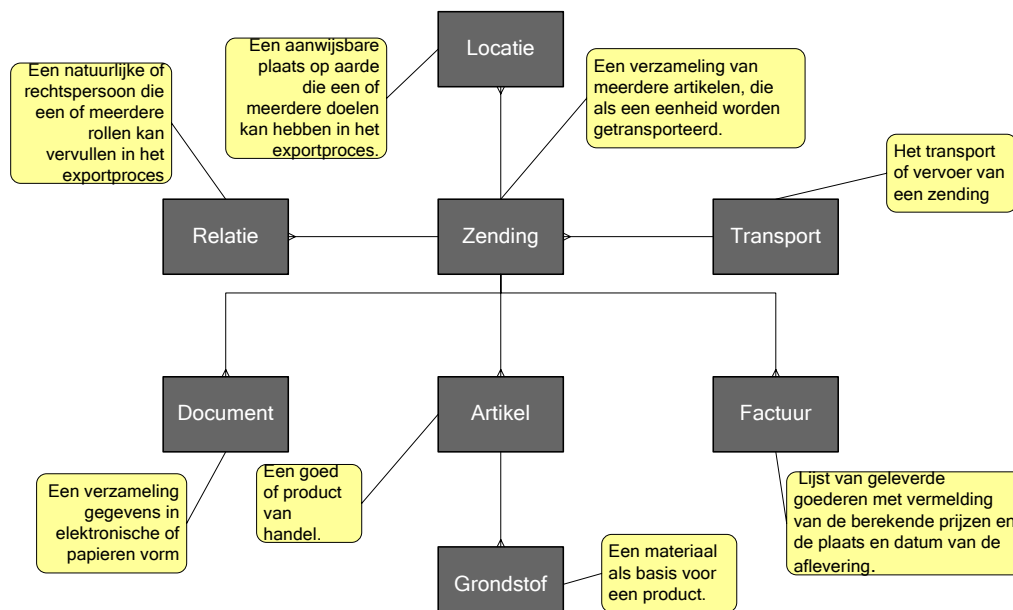
Ketengegevens, vervolg

Samenhang gegevens

In bijgaand globaal gegevensmodel is de samenhang weergegeven tussen de gegevens in verband met de export van landbouwgoederen.

Toelichting

Het globaal datamodel plus de definities van gegevens en relaties vormen de metagegevens waarmee de gegevens voor de export van landbouwgoederen worden vastgelegd.

Berichten

Voor het transport van gegevens in verband met de export van landbouwgoederen tussen de exporteur en de overheid en binnen de overheid zijn berichtdefinities nodig. Deze vormen een integraal onderdeel van UGEL

Ketengegevens, vervolg

Eisen ten aanzien van UGEL

De gegevens in verband met de export van landbouwgoederen voldoen, zoals al eerder gesteld, aan UGEL. UGEL is een consistente en samenhangende verzameling van metagegevens. Er gelden de volgende eisen:

- de metagegevens van UGEL (definitie, model, bericht) zijn elektronisch beschreven en toegankelijk voor de ketenpartners.
 - wijziging van UGEL vindt op een gecontroleerde en vooraf tussen de ketenpartners afgesproken wijze plaats.
 - Van elke gegeven is vastgelegd wie (de exporteur of een van de ketenpartners) verantwoordelijk is voor het gegeven. Met andere woorden wie verantwoordelijk is voor juistheid, volledigheid en actualiteit van het gegeven.
-

Berichtenstandaards

Berichtenstandaards zijn tot stand gekomen na overleg met GBO.Overheid / OVOS (Overheid Open Standaards). GBO.Overheid biedt ondersteuning bij het beheer van de berichtenstandaarden.

Toelichting

Ondersteuning bij het beheer van een (berichten)standaard wordt momenteel nog niet door GBO.Overheid verleend.

8. Coördinatiemechanismen

Vooraf

In de voorgaande hoofdstukken is OOIT geschetst. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de coördinatiemechanismen voor de ketenpartners om OOIT tot stand te brengen. OOIT moet namelijk tot stand worden gebracht binnen de eigen filosofie, tempo en situatie van een ketenpartner.

Toelichting

Met coördinatiemechanismen worden bedoeld hulpmiddelen bij / manieren voor het samenwerken tussen relatief zelfstandige ketenpartners.

Opmerking

Hoe een en ander door middel van acties gerealiseerd moet worden en welke aandachtspunten daarbij onderkend worden is beschreven in deel III

Aspecten / aandachtsgebieden

Aan de volgende aspecten / aandachtsgebieden zal (door de ketenpartners in onderlinge afstemming) bij de inrichting en voor de werking van de keten aandacht besteed moeten worden:

- ketenpartners en actoren
 - rollen (voor de keten)
 - koppelvlakken
-

Ketenpartners en actoren

Met ketenpartners worden de overheidsorganen bedoeld die gezamenlijk de exportketen vormen, samenwerken om die in te richten en om die voor de exporteur optimaal te doen laten werken.

Naast de ketenpartners zijn als actoren nog een heleboel organisaties betrokken bij de keten. In de eerste plaats de exporteur en daarnaast onder andere de leveranciers die door hem worden ingeschakeld

Rollen

De exportketen bestaat niet uitsluitend uit systemen, processen en gegevens. Overheidsorganen hebben een verantwoordelijkheid om het geheel te laten werken. Door middel van rollen worden de verschillende verantwoordelijkheden beschreven. Een rol en de bijbehorende verantwoordelijkheden worden verbonden aan een ketenpartner

Verwijzing

Zie: Bijlage III "De Exportketen"

Coördinatiemechanismen, vervolg

Aspecten, vervolg

Koppelvlakken Met koppelvlakken worden bedoeld de afspraken die nodig zijn voor de ketenpartners om onafhankelijk van elkaar en in eigen tempo te kunnen samenwerken in de keten.

Toelichting

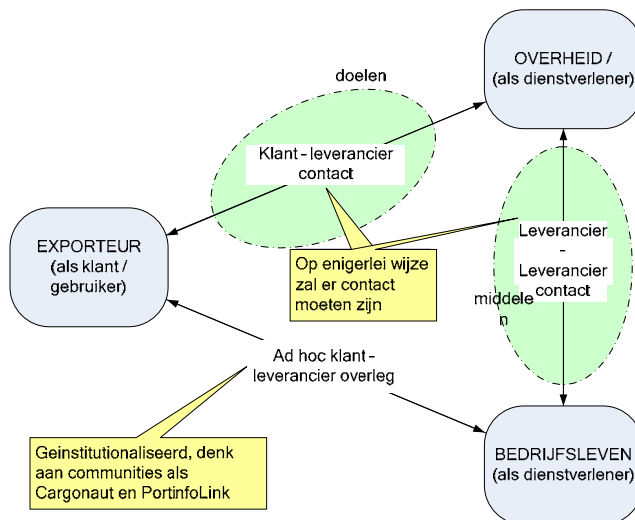
Koppelvlakken zijn een manier om het subsidiariteitsbeginsel (verantwoordelijkheden niet onnodig naar een hoger niveau tillen), na te leven.

Ketenpartners en actoren (samenwerking met het bedrijfsleven)

Bij het veranderproces dient het bedrijfsleven betrokken te zijn. Zij moeten weten wat er gaande is, zodat ze daarop kunnen inspelen. Eventuele weerstand wordt daarmee zoveel mogelijk vermeden. Omgekeerd kan de overheid profiteren van kennis uit het bedrijfsleven en kunnen afspraken gemaakt worden die het publiek domein overschrijden.

De samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven zal langs twee lijnen ingevuld dienen te worden, primair gericht op:

- het samen met de exporteurs (vanuit een klant - leverancier optiek) bepalen van de na te streven doelen. En ook om elkaars 'werelden' beter te begrijpen;
- de middelen om de gestelde doelen te bereiken; vanuit een 'leveranciers' / dienstverleners optiek. Hiervoor dient samengewerkt te worden met de 'leveranciers' / dienstverleners van de exporteur uit het bedrijfsleven om in ieder geval elkaar op de hoogte te houden.

Opmerking

De wijze waarop het contact plaats vindt zal bij de realisering van Ooit nader ingevuld moeten worden.

Coördinatiemechanismen, vervolg

Funcities

De volgende functies worden op ketenniveau onderscheiden:

- ketenregie;
- functioneel beheer;
- (keten)gegevens beheer;
- operationeel beheerder.

Ketenregie

De ketenregisseur die deze functie vervult is verantwoordelijk voor het geheel, voor het stellen en realiseren van doelen, voor het opstellen van afspraken en plannen en voor het nakomen daarvan. Hij zorgt voor afstemming. Hij wijst de overige functies toe en stuurt deze aan.

Opmerking

Zowel in de ontwerpfase als in de operationele fase dient de regiefunctie duidelijk belegd te zijn. Over de wijze van regie voeren (zie NORA) is vooraf overeenstemming nodig.

Toelichting

De ketenregisseur is een constante factor. Hij zorgt dat er beweging (verbetering) blijft.

Functioneel beheer

Het functioneel beheer richt zich op het initiëren en uitvoeren van functionele verbeteringen aan de keten als geheel.

Gegevens-beheer

Het gegevensbeheer richt zich op het beheren metagegevens (definities, etc.). Het fungeert als bewaker van de standaards op dit gebied.

Operationeel beheer

Het eerste aanspreekpunt voor de operationele dagelijkse werking van de keten als geheel.

Samenwerking ketenpartners

Elk der ketenpartners is een zelfstandig overheidsorgaan, dat een eigen dynamiek kent en ook bijvoorbeeld in de exportketen voor landbouwgoederen wil samenwerken. Een dergelijke samenwerking kan door middel van heldere en sluitende afspraken, die in dit document de koppelvlakken genoemd worden, gerealiseerd worden

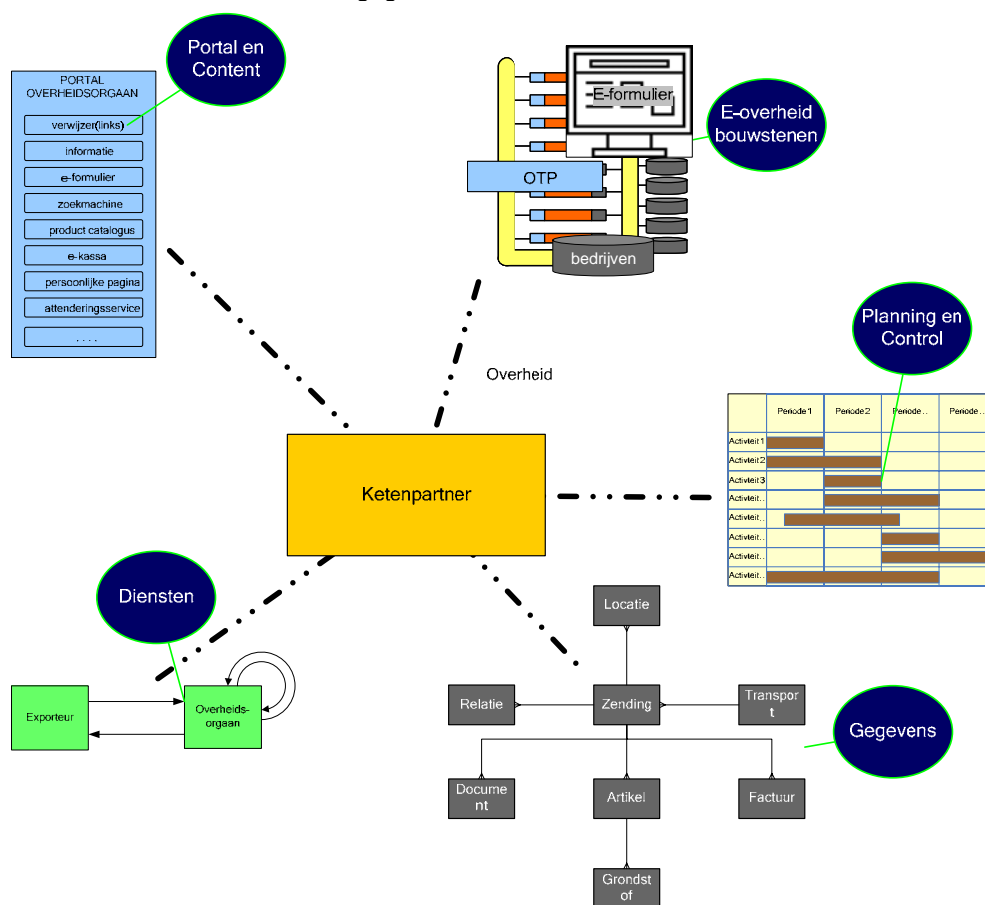
Coördinatiemechanismen, vervolg

Koppelvlakken

Om samen te werken zijn afspraken nodig. Afspraken die organisatieonafhankelijk zijn. Die gelden voor de samenwerking tussen de organisaties, in casu de ketenpartners. Die afspraken worden koppelvlakken genoemd om te benadrukken dat daarmee de exportketen een gekoppelde keten is. De onderkende koppelvlakken zijn:

1. de portals en de daarbij benodigde content
2. e-overheid bouwstenen
3. het uniforme gegevensmodel
4. diensten
5. planning en control

In onderstaande figuur zijn die koppelvlakken voor een ketenpartner weergegeven.

Verwijzing

Voor een beschrijving van de koppelvlakken zie bijlage II

DEEL III DE WEG NAAR 2009

Inhoud

1	Inleiding	51
2	Schets huidige situatie ketenpartners	52
3	Schets huidige situatie e-overheid	55
4	Actie	57
5	Besturing	61
6	Aandachtspunten	62

1. Inleiding

De weg naar 2009

In dit deel wordt ingegaan op het veranderproces voor de periode tot begin 2009. Hierbij wordt uitgegaan van de huidige situatie en het in het vorige hoofdstuk geschetste integrale toekomstbeeld OOIT

Doel

Doel van dit deel is aan te geven welke vervolgstappen gezet moeten worden om OOIT te bereiken.

Situatie

Op dit moment vinden de eerste activiteiten plaats bij LNV ten behoeve van de Exportketen landbouwgoederen in de vorm van Client Export; de Proof-of-concept (PoC). Daarnaast worden de eerste versies van bouwstenen opgeleverd in het kader van de e-overheid, die een essentiële rol moeten gaan vervullen bij de realisatie van de exportketen en uitgangspunt vormen voor de in OOIT beschreven situatie.

Aandachtspunten

Aandachtspunten zijn de omvang en de complexiteit van de ontwikkeling van de exportketen. Daarnaast spelen de e-overheid bouwstenen een belangrijke rol in dit traject. Tijdige en goede beschikbaarheid van de bouwstenen is een kritieke voorwaarde. Een goede afstemming van beide ontwikkeltrajecten is van het grootste belang. De risico's op dit pad zullen moeten worden 'gemanaged'.

Actielijnen

De voorgestelde actielijnen gaan uit van het bereiken/behouden van de betrokkenheid van de inmiddels betrokken partijen, het verder uitbouwen van de bestaande ketenarchitectuur als richtpunt en kader voor de verdere ontwikkelingen. De verdere ontwikkelingen zijn vastgelegd in een realisatieplan en het verder uitwerken van een helder bestuurlijk kader voor deze (complexe) ontwikkelingen. In het realisatieplan is rekening gehouden met de beschikbaarheid van 'e-overheid bouwstenen' functionaliteit. Het werken met een PoC zoals Client Export voor de andere ketenpartners wordt door ons bepleit

Realisatieplan

In het realisatieplan zijn, naast de verschillende geschetste actielijnen en de geformuleerde aandachtspunten, ook de risico's opgenomen.

Voor wie bestemd

Dit deel is vooral bedoeld voor beslissers.

2. Schets huidige situatie ketenpartners

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt kort geschetst welke ontwikkelingen zich voordoen bij de ketenpartners. Er wordt met name kort ingegaan op de situatie bij LNV, de Kamers van Koophandel, de Douane en de Productschappen. Dit om een beeld te geven over de daar lopende aan de export gerelateerde activiteiten.

LNV

LNV richt zich met het Client Export programma op:

- slimmer controleren
- slimmer communiceren

Slimmer controleren is het streven inspecties te vervangen door de controles in het productieproces te laten plaatsvinden door middel van erkenningen en certificering.

Bij slimmer communiceren ligt het accent op een efficiëntere en effectievere interactie tussen exporteur en de overheid.

De ontwikkeling van het nieuwe Client Export systeem voorziet daarbij in de volgende componenten:

- Generiek
 - Voor het beheren van eisen, dekkingen en zekerheden
 - Voor het beheren van gegevens over exportbelanghebbenden en andere ketenpartners, waarbij deze zelf verantwoordelijk zijn voor de actualiteit van gegevens
 - Voor het controleren van aangeleverde zekerheden, verkrijgen van inspectieresultaten
 - Voor het voeren van het register van verklaarde exportwaardigheid
- Specifiek
 - Systemen per sector die aansluiten op de in de sector specifieke werkwijze bij export
 - Sectormodules die verder bijdragen aan verbetering van de werkwijze in bepaalde sectoren

Met het opgestelde model en de vertaling naar generieke en specifieke componenten wil het CLIENT-programma een solide basis leggen onder de toekomstige exportcertificering. In 2006 neemt het programma de ontwikkeling, realisatie en implementatie van de onderkende componenten ter hand.

Schets huidige situatie ketenpartners, vervolg

KvK

De KvK richt zich onder andere op het verbeteren van de bedrijfsprocessen voor exportdocumenten. Sinds 2003 is zij betrokken bij een particulier initiatief genaamd "Exportdocument online". Dit initiatief maakt het mogelijk dat:

- het document van oorsprong;
- het EUR 1 certificaat ten behoeve van geen of verminderde invoerrechten;

via een speciale printer bij de exporteur kan worden afgedrukt. De printer bevat blanco door de KvK getekende certificaten, waarmee de exporteur het door de KvK digitaal aangeleverde document kan printen.

De KvK is daarnaast bezig met het uitwerken van een concept onder de titel 'digitale brievenbus'. De digitale brievenbus maakt het mogelijk om een document digitaal aan te vragen en in te vullen met de gegevens uit de eigen administratie. Het terugsturen door de KvK kan zowel via de post lopen als elektronisch. Er is een koppeling met "Exportdocument online". Dit concept komt in de tweede helft van 2006 beschikbaar.

Douane

Ten aanzien van de documenten die de Douane oplevert geldt dat zij zorgt voor de EUR certificaten ten behoeve van de vermindering van invoerrechten en het T5 formulier, dat naar de Productschappen gaat in verband met de restitutie. Dit verloopt op dit moment vrijwel volledig elektronisch.

De Douane is op Europees niveau betrokken bij de voorbereidingen voor de realisatie van 'E-customs'. Dit behelst het streven om alle douanetransacties elektronisch te laten verlopen en papierloos te maken. De voorbereidingen hiervoor lopen nu en de realisatie staat gepland voor de periode 2007 – 2012.

De gedachte is dat zowel formulieren elektronisch moeten kunnen worden afgehandeld als ook, door de koppeling met systemen van de klant (in casu de exporteur), elektronische berichten; het dossier als uitgangspunt. In dit verband is een vooronderzoek gestart om te kijken of en hoe de bestaande (legacy) aanvraagssystemen kunnen worden omgebouwd naar het nieuwe EU E-customs of dat ze vervangen moeten worden. Men denkt aan business proces redesign.

Schets huidige situatie ketenpartners, vervolg

Productschappen

De productschappen:

- zijn samen met de Douane in een inventariserende fase bezig in het kader van het project "Papierloos aangeven". Medio 2006 wordt dit deel afgerond, daarna zal door de Douane (2e helft 2006) een plan voor de verder ontwikkeling worden gemaakt.
- verrichten vanaf oktober 2006 de betalingen via de Dienst Regelingen van LNV. Daarvoor is het nodig dat een exporteur identificeerbaar is binnen de verschillende productschappen via bijvoorbeeld het BIN nummer. Dit is momenteel nog niet het geval.

Verklaringen

Nog niet alle formele documenten (verklaringen / certificaten) zijn binnen de exportketen voor landbouwgoederen (naar inhoud en verschijningsvorm) eenduidig beschreven.

3. Schets huidige situatie e-overheid bouwstenen

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt kort geschetst wat de huidige mogelijkheden en onmogelijkheden zijn bij het gebruik van e-overheid bouwstenen en welke relevante ontwikkelingen zich voordoen.

Hierbij passeren uitsluitend de e-overheid bouwstenen die relevant zijn voor OOI de revue.

Voor een korte beschrijving van de e-overheid bouwstenen wordt verwezen naar bijlage I

Algemeen

De e-overheid bouwstenen zijn veelal nog in een ontwikkelingsfase. Verschillende programma's die elk hun eigen dynamiek kennen werken onder andere binnen ICTU aan de e-overheid. Naast ICTU is er sinds 1 januari 2006 de GBO.Overheid als generieke beheerorganisatie.

OTP

OTP (Plateau 0) functioneert. Het betreft hier batchgewijze één- en tweerichting verkeer tussen bedrijven, eventueel via een hub, en overheid. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten koppelvlakken.

OTP (Plateau 1) is in ontwikkeling. Na gereed komen (medio 2006), kan elk bedrijf via een zogenaamd standaard koppelvlak aansluiten en daarmee elektronisch communiceren met de overheid.

In het kader van de LNV PoC Client Export wordt de E-formulieren machine op de OTP aangesloten, waardoor ingevulde formulieren als berichten door de OTP naar hun bestemming worden gestuurd.

E formulieren

E-formulieren is nog in ontwikkeling. De keuze voor het realiseren van een definitieve e-formulieren machine is gemaakt. In de eerste helft van 2006 wordt gewerkt op basis van de huidige tijdelijke 'Deense' omgeving ('resultmaker'). Tweede helft 2006 vindt de uitrol plaats op basis van de definitieve E formulieren machine en per 1-1-2007 is de overdracht aan het GBO.Overheid gepland.

DigiD

DigiD personen is beschikbaar. DigiD bedrijven, beter gezegd: DigiD werknemers, is beschikbaar, maar wordt nog beperkt toegepast. DigiD systemen / PKI wordt in het kader van OTP plateau 1 ontwikkeld.

Aandachtspunt bij de verdere ontwikkeling van de exportketen landbouwgoederen is dat DigiD voldoet aan de gestelde betrouwbaarheidseisen en tijdig beschikbaar is.

Overheid communicatie infrastructuur

Een generieke overheid communicatie infrastructuur wordt verder ontwikkeld. Doorontwikkeling vindt plaats onder andere aan de hand van RINIS, OTP en GEIN.

Schets huidige situatie e-overheid bouwstenen, vervolg

BBR	<p>BBR V1.0, ook wel de startversie genoemd, functioneert. Wetgeving voor BBR 2.0 cq. het Nieuwe Handelsregister (NHR) is aangepast aan het advies van de RvS en op 18 april voor de laatste uitvoeringstoets naar het Ministerie van Justitie gestuurd. Daarna moet het door de Tweede Kamer worden goedgekeurd. Het programma van eisen (PvE) is in april 2006 door de Gebruikersraad definitief van advies voorzien en wordt daarna door het MinEZ vastgesteld. (PvE Handelsregister 2009) Tevens wordt gestart met een stapsgewijze en geleidelijke ombouw van het huidige Handelsregister naar het NHR.</p> <p>De beschikbaarheid van het BBR is op dit moment beperkt tot het CBS, de BD, de KvK's en VROM. LNV zal om duidelijkheid moeten vragen over de precieze oplevering en beschikbaarheid van het Nieuwe Handelsregister. Het is in dit verband verstandig zitting te nemen in de (opgerichte) beheerraad voor het BBR.</p>
Autorisatie	<p>Een autorisatie functie, waardoor als dat noodzakelijk is, machtigingen geverifieerd kunnen worden is er niet. Een eerste verkennend rapport op dit onderwerp is onlangs uitgebracht. De vraag is opgeworpen of niet veel meer bij de huidige praktijk moet worden aangesloten, waarbij achteraf controle mogelijk is en uitsluitend als het strikt noodzakelijk is elektronische autorisatie (in de zin van machtiging) toe te passen.</p>
PIP	<p>Persoonlijk Internet Pagina is in opstart fase. PIP gaat het mogelijk maken dat burgers op een uniforme wijze (met andere woorden overheid breed) toegang hebben tot voor hen relevante gegevens. Een dergelijke voorziening voor bedrijven lijkt een volgende stap te zijn.</p>
NORA	<p>Vanaf februari 2006 is een concept versie in omloop. In april is versie 0.8 beschikbaar gekomen.</p>
Bedrijvenloket	<p>Het Bedrijvenloket is sinds januari 2006 'on-line'. Tevens is een redactie opgezet met een bijbehorend ondernemerspanel voor de constante toetsing en aanpassing van de content. Ook hier geldt als belangrijk aandachtspunt de tijdige beschikbaarheid van het Bedrijvenloket en de acceptatie / penetratie van het Bedrijvenloket.</p>
Planning	<p>In bijlage Ib is in grote lijnen een planning van de relevante e-overheid bouwstenen opgenomen.</p>

4. Actie

Vooraf

In dit hoofdstuk worden op hoofdlijnen de te ondernemen acties om (OO)IT te bereiken geschetst.

Dynamische omgeving

De e-overheid is in ontwikkeling. Verschillende programma's dragen hun steentje daaraan bij. Het tempo, de prioriteit en invulling wordt bepaald door elk programma op basis van een belangenafweging, die ook weer kan verschuiven.

Actielijnen

De volgende actielijnen worden onderkend:

1. Betrokkenheid behouden en vergroten;
2. Bestuurlijk kader scheppen;
3. Uitwerken ketenarchitectuur;
4. Ontwikkelen realisatieplanning;
5. Voortgang bouwstenen E overheid;
6. PoC benadering voor OOIT;
7. Initiatieven voor nieuwe functies;
8. Inter overheid berichtenverkeer.

Voor elk van deze actielijnen volgt hierna een advies.

Advies 1: Behoud en vergroot betrokkenheid

Door het huidige initiatief van LNV en het ICTU programma Architectuur e-overheid is een begin gemaakt voor wat er in 2009 zou moeten zijn. Er is daarvoor een begeleidingsgroep en een expertgroep in het leven geroepen.

Door de leden van beide groepen werd een grote betrokkenheid bij het onderwerp aan de dag gelegd.

Vooruitlopend op een bestuurlijk kader (zie advies 2) en om de betrokkenheid bij het onderwerp te behouden, zorgen de vertegenwoordiger(s) in de begeleidingsgroep van:

- MinLNV en minFin voor het agenderen van het rapport binnen hun organisaties;
 - het programmabureau Architectuur e-overheid voor agendering in het opdrachtgeversoverleg programma Architectuur (waar minBZK en minEZ deel van uit maken).
-

Actie, vervolg

Advies 2: Schep bestuurlijk kader

Schep het bestuurlijk kader voor de realisering van Ooit. Dat betekent dat zo spoedig mogelijk:

- de verantwoordelijkheden duidelijk en geaccepteerd moeten zijn;
- nadat verantwoordelijkheden belegd zijn, een persoon wordt aangewezen voor de rol van ketenregisseur;
- het veranderplan (de ketenarchitectuur en het realisatieplan) moet zijn opgesteld en goedgekeurd.

MinLNV, minFin en minEZ zorgen ervoor dat ten aanzien van verantwoordelijkheden in de daarvoor meest geëigende gremia op korte termijn een besluit genomen wordt.

Verwijzing

In hoofdstuk 5 'besturing' (verderop in dit deel) is beschreven hoe het bestuurlijk realiseren van Ooit vorm zou moeten krijgen.

Advies 3: Werk ketenarchitectuur uit

Ooit is geschetst in termen van: uitgangspunten, principes, systemen, ketenproces en ketengegevens.

Een verdere uitwerking er van, de zogenaamde ketenarchitectuur, is noodzakelijk zodat Ooit in meer detail vastligt en de ketenpartners er zich opnieuw, maar nu voor de realisatie, aan kunnen committeren. Dit houdt in dat vanuit de praktijk in een verdiepingsslag door de ketenpartners gezocht zal moeten worden naar een voor hen praktische set van afspraken hoe Ooit gerealiseerd wordt. Ook voor het verkrijgen van draagvlak is deze inhoudelijk slag nodig.

In het kader van het uitwerken van de ketenarchitectuur dient ook inbreng geleverd te worden (praktijkinvulshoek) voor het vervolg op het minEZ / minFin initiatief voor een zogenaamde koppelzone tussen bedrijfsleven en overheid (Zie "Koppelzone" in deel II, hoofdstuk "Achtergrond").

Tevens zal dan het definitieve beheer van UGEL geregeld moeten worden onder andere door te kijken of GBO.Overheid / OVOS een standaardensecretariaat wil voeren.

Bij het uitwerken van de ketenarchitectuur dient extra aandacht te worden besteed aan de situatie bij en de doelstellingen van de KvK, de Douane en de Productschappen. (Zie: de paragraaf "Let wel" in hoofdstuk "Met betrekking tot dit rapport" van deel 0.)

Het resultaat moet zijn een door de ketenpartners geaccepteerde ketenarchitectuur, die als bestemmingsplan dient voor de realisering van Ooit.

Resultaat: een praktisch stuk, eis: goedkeuring door het daarvoor op grond van belegde verantwoordelijkheden ingestelde besluitvormingsorgaan.

Actie, vervolg

Advies 4: Ontwikkel een realisatieplan

Een realisatieplan (gelijktijdig en samenhangend met de ketenarchitectuur) dient te worden opgesteld. Uit dit plan moet blijken:

- welke activiteiten ondernomen moeten worden om OOIIT te realiseren;
- bij welke activiteiten van e-overheid, die van belang zijn voor de realisering van OOIIT, ketenpartners betrokken zijn (denk bijvoorbeeld aan de bouwstenenprogramma's).

Het realisatieplan dient gebaseerd te zijn op het informatieplan van elk van de ketenpartners. Anders gezegd de ketenpartners dienen in hun plannen hun bijdrage aan het verbeteren van de exportketen landbouwgoederen te hebben opgenomen. Het realisatieplan zal verder gebaseerd moeten zijn en blijven op de e-overheid planning. Tevens biedt het realisatieplan de mogelijkheid door een heldere vraagstelling invloed uit te oefenen op de e-overheid planning. (Zie ook advies 5)

Eis: goedkeuring door het daarvoor op grond van belegde verantwoordelijkheden ingestelde besluitvormingsorgaan.

Advies 5: Zorg voor afstemming met e-overheid bouwstenen

De tijdige realisering van OOIIT hangt onder andere af van de beschikbaarheid van (de gewenste functionaliteit van) e-overheid bouwstenen. De volgende randvoorwaarden zouden in ieder geval gesteld moeten worden:

- BBR dient operationeel /beschikbaar te zijn voor LNV in de 2° helft 2006 en in 2007 met een wettelijke basis;
- het Bedrijvenloket dient ingericht te worden voor export van landbouwgoederen;
- OTP (Plateau 1) dient medio 2006 operationeel te zijn, zodat een standaard koppelvlak voor bedrijven beschikbaar is.
- DigiD: systemen / PKI dient als onderdeel van OTP (Plateau 1) medio 2006 operationeel te zijn, zodat identificatie bij systeem – systeem koppelingen op basis van PKI mogelijk is.
- E-formulieren dient liefst 2° helft 2006 (definitieve versie) beschikbaar te zijn, gebruikmaken van het OTP standaard koppelvlak.

Zorg ervoor dat het realisatieplan afgestemd is en blijft op de geplande beschikbaarheid van 'e-overheid bouwstenen' functionaliteit; zie ook advies 4. Daarbij is het van groot belang dat onderlinge afhankelijkheden zichtbaar zijn. Stuur onder andere op die afhankelijkheden.

Actie, vervolg

Advies 6: Pas de PoC benadering toe voor OoIT

Client Export is een project binnen LNV waarbij een Proof of Concept (PoC) wordt uitgevoerd voor het elektronisch verkrijgen van certificaten voor twee producten naar twee landen.

Laat net als bij dit project en met dit project ook bij de andere ketenpartners PoC's van start gaan, zodat een gezamenlijke PoC voor de gehele exportketen van landbouwgoederen ontstaat. Hierdoor kan ook het elektronisch verkrijgen van de gegevens van de overige ketenpartners en van de exporteur beproefd worden.

Bovendien wordt praktische ervaring opgedaan in de keten parallel aan het uitdiepen van de ketenarchitectuur.

Vertegenwoordigers van de ketenpartners uit de praktijk (experts) dienen bij de uitwerking van de PoC betrokken te zijn.

Advies 7: Neem initiatief voor noodzakelijke functies

Voor de exportketen landbouwgoederen is een tweetal functies van belang:

- autorisatie in verband met de noodzaak om dienstverleners (van de exporteur) in bepaalde gevallen te kunnen machtigen;
- het beheer van de standaarden.

Neem vanuit het programmabureau Architectuur e-overheid het initiatief om de behoefte aan beide functies verder te onderbouwen door een voorstel daartoe in het opdrachtgeversoverleg van het programma Architectuur in te brengen. (Een nadere onderbouwing en specificatie van beide functies zou ook bij het opstellen van de ketenarchitectuur aan de orde moeten komen.)

Opmerking

Met beheer van standaarden wordt bedoeld de (administratieve, logistieke, secretariële) ondersteuning van de houder van de standaard

Advies 8: inter overheid berichtenverkeer

Om te zorgen dat de exportketen op den duur gebruik kan maken van overheidsstandaarden voor berichtenverkeer, zullen die ontwikkeld moeten worden

Neem vanuit het programmabureau Architectuur het initiatief om het onderwerp van intern overheid berichtenstandaards te agenderen bij het opdrachtgeversoverleg van het programma Architectuur.

5. Besturing

Doel Het doel is de efficiency van de exportketen landbouwgoederen te verhogen uitgaande van de eisen / wensen van de exporteur en gebruikmakend van de e-overheid bouwstenen.

Verwijzing

Zie bijlage I voor een opsomming en beschrijving van de verschillende e-overheid bouwstenen die relevant zijn voor de exportketen.

Verantwoordelijkheden bij het veranderproces Om vanuit de huidige de gewenste situatie te bereiken is een veranderproces noodzakelijk. Verschillende organisaties hebben hierin een belang.

Organisatie	Belang
minLNV	Landbouw
minEZ	Bedrijfsleven, slagvaardige overheid
minFin	Douane
minBZK	e-overheid coördinatie

Het primaire belang voor het verbeteren van de exportketen landbouwgoederen ligt in eerste instantie bij minLNV en minFin. De verantwoordelijkheid voor het opstarten van dit veranderingsproces ligt daarom bij beide organisaties. EZ zal daarbij op grond van beleidsmatige overwegingen zo snel mogelijk bij dit veranderingsproces betrokken moeten worden om haar specifieke verantwoordelijkheid voor het bedrijfsleven waar te kunnen maken.

Verder dienen minEZ en minBZK, vanwege respectievelijk de EZ ICT inspanningen in verband met Administratieve lastenverlichting en coördinatie e-overheid hun inbreng te kunnen leveren.

MinLNV en minFin wijzen gezamenlijk iemand aan als ketenregisseur en bewaken het veranderingsproces.

Ketenregisseur De ketenregisseur draagt zorg voor het veranderingsproces.

Organisatie veranderproces De organisatie van het veranderproces is gericht op het maken en realiseren van afspraken tussen de ketenpartners. De ketenpartners kiezen oplossingen binnen de gemaakte afspraken. De ketenpartners zijn;

- LNV
- KvK Nederland
- Douane
- De vertegenwoordiging van de productschappen.

De organisatie is een projectorganisatie, onder directe verantwoordelijkheid van de ketenregisseur.

6. Aandachtspunten

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt kort geschetst welke aandachtspunten van belang zijn met betrekking tot de verdere ontwikkelingen van de 'exportketen landbouwgoederen'.

Daarvoor wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- de kenmerken van de 'exportketen landbouwgoederen';
 - aandachtspunten.
-

Kenmerken 'exportketen'

De exportketen landbouwgoederen is een verzamelnaam voor een groot aantal product-land combinaties, die in de praktijk voor de exporteur en voor de overheid leiden tot een zeer complex geheel. De verscheidenheid aan documenten / verklaringen / certificaten kan dan ook populair gezegd beschouwd worden als een groot aantal schakels, die door de exporteur zelf tot een ketting worden gesmeed.

De e-overheid bouwstenen spelen bij de realisering een grote rol. Gezien het belang van een voorspoedige en goede ontwikkeling van dit nieuwe exportsysteem is de tijdige en juiste werking van de e-overheid bouwstenen essentieel.

Aandachtspunten

- Het vereiste kennisniveau en de benodigde ervaring op het gebied van ICT, het beheer en de benodigde organisatie
 - De vereiste technologie, de vereiste beschikbaarheid daarvan en de benodigde kennis en vaardigheden
 - De vereiste projectstructuur, de beschikbare mensen daarvoor en hun kennis en vaardigheden
 - De realisatie van de vereiste randvoorwaarden
 - De situatie met betrekking tot conversie/schoning en completering
 - De voorwaarden, capaciteit en ervaring met betrekking tot de feitelijke implementatie
-

Aandachtspunten, vervolg

Aandachtspunten	Actie en gevolgen indien
Betrokkenheid ketenpartners;	<p>Zorg voor regelmatige afstemming tussen experts van de ketenpartijen en organiseer het bestuurlijke draagvlak.</p> <p>Bij het wegvallen van de betrokkenheid zullen de doelstellingen van het project niet worden gehaald.</p> <p>Verantwoordelijk: minLNV, minFin (en de aan te wijzen ketenregisseur)</p>
Eigen dynamiek bij de ketenpartners	<p>Afspraken maken op basis van koppelvlakken, onderlinge planningen afstemmen, architectuur OOI als uitgangspunt.</p> <p>Samen verdere ketenarchitectuur opstellen.</p> <p>Indien onvoldoende rekening wordt gehouden met deze dynamiek zal het draagvlak voor de gezamenlijke aanpak komen te vervallen.</p> <p>Verantwoordelijk: ketenregisseur</p>
Realisering e-overheid bouwstenen;	<p>Afhankelijkheden tussen eigen planning en die van e-overheid zichtbaar maken en daarop sturen.</p> <p>Vanuit de matching van vraag en aanbod, planningen opstellen</p> <p>Indien de planning voor de realisering van de e-overheid bouwstenen onvoldoende aansluit op de planning van de exportketen of de functionaliteit niet beantwoord aan de eisen die vanuit de exportketen worden gesteld dreigt het draagvlak voor het gebruik van de bouwstenen te vervallen.</p> <p>Verantwoordelijk: de aan te wijzen ketenregisseur, programmabureau Architectuur en de GBO.Overheid.</p>
Bestuurlijk kader	<p>Verantwoordelijkheden snel bepalen en invullen via tijdige agendering.</p> <p>Primaire verantwoordelijk: minLNV, minFin, minEZ</p>
2 Jaar krap	<p>Snel aan de slag, Strakke sturing, zorgen voor een adequate realisatieplanning. (zie ook realisering e-overheid bouwstenen en bestuurlijk kader)</p> <p>Verantwoordelijk: minLNV, minFin programma Architectuur (en de aan te wijzen ketenregisseur)</p>
De snelheid van beslissen	<p>Daadkracht tonen, onder andere door snel over vervolgstap te beslissen.(Zie ook bestuurlijk kader)</p> <p>Verantwoordelijk: minLNV, minFin</p>
Concept koppelzone nog niet klaar	<p>Bijdragen, vanuit de praktijk, aan het ontwikkelen van het concept van een koppelzone.</p> <p>Realisering van koppelzone vereenvoudigt de bedrijf-overheid communicatie. Praktijkervaring is van belang bij het opstellen een dergelijk concept.</p> <p>Verantwoordelijk: de aan te wijzen ketenregisseur, minEZ</p>

BIJLAGEN

Inhoud

la	e-Overheid bouwstenen (beschrijving)	66
lb	e-Overheid bouwstenen (planning)	71
II	Koppelvlakken	72
III	De exportketen	73
IV	Verantwoording	76
V	Betrokkenen	78

BIJLAGE Ia

e-Overheid bouwstenen (beschrijving)

Vooraf

In deze bijlage zijn de e-Overheid bouwstenen vermeld en toegelicht die voor Client Exportketen toegepast worden.

Architectuur

(In strikte zijn is dit geen e-overheid bouwsteen)

Naam:	NORA
Functie:	Architectuur
Dienst(en):	De NORA is met principes en ontwerpafspraken, afgestemd op internationale standards, een handreiking voor de noodzakelijke samenhang binnen de e-overheid. Daar waar nodig kunnen overheidsorganen een verbijzondering aanbrengen voor hun eigen situatie.
Planning:	Vanaf februari 2006 is een concept versie in omloop
Toelichting:	NORA is een architectuur. NORA legt de principes vast voor samenwerking binnen de overheid. Het geeft bovendien de samenhang tussen de e overheid bouwstenen aan. Het is daardoor ook te beschouwen als een e-overheid bouwsteen; de samenhang bouwsteen.
Site(s):	http://elo.asp4all.nl/atlas/referentiearchitectuur/ http://elo.asp4all.nl/atlas/praktijkprojecten/

DigiD

Naam:	DigiD
Functie:	Identiteitsverificatie
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• DigiD Burger; identificatie van personen; 3 betrouwbaarheids niveaus worden onderscheiden; 1 betrouwbaarheids niveau is algemeen beschikbaar• DigiD Bedrijven; identificatie van medewerkers van bedrijven; 3 betrouwbaarheids niveaus worden onderscheiden• DigiD systemen / PKI; identificatie op basis van PKI certificaten bij systeem – systeem koppelingen.
Planning:	<ul style="list-style-type: none">• DigiD Burger (operationeel vanaf 01.01.2005)• DigiD Bedrijven (operationeel eind 2005)• DigiD systemen / PKI medio 2006
Toelichting:	
Site(s):	www.digid.nl

..bouwstenen (beschrijving), vervolg

E-formulieren

Naam:	Elektronische formulieren
Functie:	Persoon – systeem koppelvlak bedrijfsleven overheid.
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• Elektronische genereren en presenteren van op een overheidsorgaan afgestemde formulieren.• Het voor invullen met al bekende gegevens van in te vullen formulieren.• Het verzorgen van het transport van de ingevulde formulieren.
Planning:	In de eerste helft van 2006 vindt de uitrol van de e formulieren plaats en per 1-1-2007 vindt naar verachting de overdracht aan GBO.Overheid.
Toelichting:	
Site(s):	www.eformulieren.overheid.nl

BL

Naam:	<u>Bedrijvenloket</u>
Functie:	Klantgerichte, digitale informatiebron voor ondernemers. Informatie is ingedeeld naar thema en sector (bijvoorbeeld export respectievelijk landbouw).
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• Antwoorden door overheidsinstellingen op vragen over wetten en regels• Mogelijkheden bieden om direct zaken te doen met de overheid.
Planning:	Sinds januari 2006 is de eerste versie van het Bedrijvenloket 'on-line' en is een redactie opgezet met een bijbehorend ondernemerspanel voor de constante toetsing en aanpassing van de content.
Toelichting:	
Site(s):	www.bedrijvenloket.nl

..bouwstenen (beschrijving), vervolg

OTP

Naam:	Overheidstransactiepoort
Functie:	Systeem – systeem koppelvlak bedrijfsleven overheid.
Dienst(en):	Een generieke infrastructuur voor bedrijven om te communiceren met de overheid. Het elektronisch postkantoor van de overheid. Kenmerken: <ul style="list-style-type: none">• één adres voor alle elektronische transactiepost aan de overheid;• eenvoudige aanlevering voor meervoudig gebruik mogelijk• binnen bij de OTP is binnen bij de overheid;• lage implementatiekosten door uniforme protocollen;• uniforme aanlevering voor overheidsinstellingen van informatie vanuit de centrale “postkamer”;• aanzet tot afstemming van begrippen en definities;• besparing bij de overheid door gebruikmaking van centrale ICT infrastructuur.
Planning:	Begin 2006
Toelichting:	
Site(s):	www.gbo.overheid.nl

BBR

Naam:	Basis bedrijvenregister / Bedrijven en ander organisaties / nieuwe Handels register.
Functie:	Register van voor het economisch verkeer relevante organisaties
Dienst(en):	Een basisregister met het BIN-nummer als sleutel en gegevens over de organisatie, zoals: de naam, adres, de ondernemingsvorm, grootte en de belangrijkste bedrijfsactiviteiten
Planning:	Van 1-2-2006 tot 1-1-2007 wordt het programma van eisen uitgewerkt en wordt het wettelijk traject voorbereid. Tevens wordt gestart met een stapsgewijze en geleidelijke ombouw van het huidige Handelsregister naar het BBR/BTOA/NHR.
Toelichting:	Het oorspronkelijke bedrijvenregister (BBR) is onderdeel geworden van het Nieuw handelsregister (NHR)
Site(s):	<ul style="list-style-type: none">• www.stroomlijningbasisgegevens.nl• www.kvk.nl

..bouwstenen (beschrijving), vervolg

Standaardenondersteuning (In strikte zijn is dit geen e-overheid bouwsteen)

Naam:	OVOS (Overheid open standaards)
Functie:	Promoten van het gebruik van open ICT standaards voor gegevensuitwisseling
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• Advies over opstellen (open)standaard• Advies over beheer (open)standaard• Publicatie van (open) standaards
Planning:	
Toelichting:	OVOS is onderdeel van GBO.Overheid.
Site(s):	www.canos.nl

Beheervoorziening (In strikte zijn is dit geen e-overheid bouwsteen)

Naam:	GBO.Overheid (Gemeenschappelijke Beheerorganisatie)
Functie:	Beheer en doorontwikkeling van overheidsbrede ICT voorzieningen plus ondersteuning bij de totstandkoming van gemeenschappelijke standaarden om informatie-uitwisseling tussen overheden, burgers en bedrijven te vergemakkelijken.
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• DigiD• PKIoverheid• OTP (Overheid transactiepoort)• Open standaarden• Waarschuwingsdienst (GOVCERT)
Planning:	Operationeel vanaf 1-1-2006
Toelichting:	
Site(s):	www.gbo.overheid.nl

Generieke overheid communicatie infrastructuur

Naam:	Generieke overheid communicatie infrastructuur
Functie:	Infrastructuur voor gestandaardiseerde intra overheid gegevensuitwisseling
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• Dienstenregister• monitoren en bewaken van de serviceverlening• bundelen van services
Planning:	Nog niet bekend
Toelichting:	
Site(s):	http://elo.asp4all.nl/atlas/referentiearchitectuur/ http://elo.asp4all.nl/atlas/praktijkprojecten/

..bouwstenen (beschrijving), vervolg

Autorisatie

(In strikte zijn is dit geen e-overheid bouwsteen)

Naam:	Autorisatie
Functie:	Verificatie dat iemand als persoon of als medewerker van een organisatie 1. mag optreden namens een andere organisatie (machtiging). 2. geautoriseerd is bepaalde handelingen te verrichten (autorisatie) <u>Voorbeeld</u> Ad 1: Als expediteur een certificaat van oorsprong aanvragen voor de exporteur) bij de KvK Ad 2: Het mogen inzien van een patiëntendossier
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• Verifiëren van een machtiging• Verifiëren van een autorisatie
Planning:	Onbekend
Toelichting:	Het betreft hier een e-overheid bouwsteen waarvan nog bepaald moet worden of de bouwsteen er komt en wanneer. Voor Client Exportketen is vooral de dienst: "Verifiëren van een machtiging" van belang.
Site(s):	Zie rapport: "Praktijkonderzoek Autorisatie" d.d. 15 maart 2006.

PIP

Naam:	Persoonlijke Internetpagina
Functie:	Het op één plek verschaffen van statusinformatie en gegevens van verschillende overheidsorganen aan een burger of bedrijf.
Dienst(en):	<ul style="list-style-type: none">• PIP voor burgers• PIP voor bedrijven
Planning:	Nog niet bekend
Toelichting:	
Site(s):	

BIJLAGE Ib**e-Overheid bouwstenen (planning)****Vooraf**

In deze bijlage is de planning voor realisering van de e-Overheid bouwstenen opgenomen

Tabel "Planning e-overheid"

Bouwsteen / functie	2006		Planning 2007	2008
	Architectuur: NORA			Definitieve versie NORA
DigiD				
DigiD Systemen /PKI			Medio 2006 operationeel	
E Formulieren	Deens	Definitief	Voornemen: per 1-1-2007 naar GBO	
Bedrijvenloket				
OTP	Plat.0		Plat. 1	
BBR	BBR 1.0		BBR 2.0/NHR	
Onderdelen van de generieke overheid communicatie infrastructuur				
Autorisatie (machtiging)	Nog onbekend			

BIJLAGE II

Koppelvlakken

Vooraf	In deze bijlage zijn de koppelvlakken beschreven; de afspraken waardoor de ketenpartners onafhankelijk van elkaar samen kunnen werken aan de exportketen.
Portals en content	De content ten behoeve van de exporteur dient op elke site van de betrokken ketenpartners herkenbaar en coherent te zijn.
E-overheid bouwstenen	De e-overheid bouwstenen vormen als zodanig een koppelvlak doordat hun functionaliteit bekend is en in principe tegelijkertijd voor elk overheidsorgaan beschikbaar. Realisering van de exportketen geschiedt onder andere door afspraken over de inzet (functionaliteit, tijdstip) van e-overheid bouwstenen.
Uniform gegevensmodel (UGEL)	Het beheer van het uniforme gegevensmodel voor CLIENT Export ligt op dit moment bij de Douane, waar ook het gebruikersplatform is ondergebracht. Dit tot het moment, dat het beheer kan worden overgedragen aan de GBO.Overheid. Het ligt dan ook voor de hand om het eigenaarschap voorlopig aan de Douane toe te wijzen. Alle betrokken keteninstanties moeten hun eigen functionele wensen inbrengen. Dat houdt in dat zij ook actief bij het gebruikersplatform moeten worden betrokken.
Diensten	De verschillende ketenpartners verlenen diensten aan de aanvrager van een exportvergunning voor een zending. De communicatie tussen de ketenpartners dient op een zodanige wijze te worden gekoppeld, dat wordt voorkomen dat een aanvrager meer dan eens ongewenst dezelfde informatie moet aanleveren. Dit kan worden gerealiseerd door alle gegevens over een zending in een bericht op te nemen, zodat alle benodigde gegevens bij de verschillende ketenpartners bekend zijn.
Planning en control	In de planning en control functie worden de afspraken gemaakt en bewaakt ten aanzien van de werking van de keten. Deze afspraken betreffen met name het optimaliseren van de (samengestelde) diensten aan de aanvragende klant (de werking van het ketenproces). Planning en control is een onderdeel van het regieproces.

BIJLAGE III

De exportketen

Vooraf

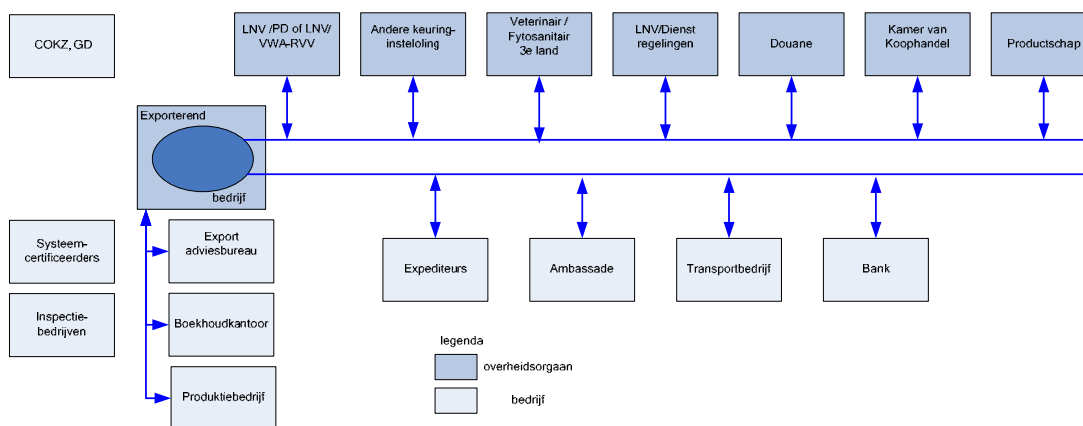
In deze bijlage wordt aangegeven wat de Client Exportketen, voor zover het de overheid betreft, omvat.

Organisaties in de exportketen landbouwgoederen

Bij de export van landbouwgoederen is een groot aantal organisaties betrokken. In onderstaande plaat zijn ze te zien. De exporteur kan de hulp inroepen van dienstverleners, die hem terzijde staan bij het exporteren in het algemeen en bij het exporteren van een specifieke zending. Hij heeft te maken met wettelijke verplichtingen en daardoor met overheidsorganen.

Voorbeeld

Een export adviesbedrijf is een dienstverlener. Dit bureau kan de exporteur adviseren wat te doen en wat niet te doen bij de export en wat te doen en wat niet te doen bij de export naar een bepaald land. De expediteur is een dienstverlener die op verzoek van de exporteur kan zorgen voor bijvoorbeeld een deel van de administratieve afwikkeling van een bepaalde zending.

Client Exportketen

De exportketen voor landbouwgoederen, aangeduid met Client Exportketen, bestaat uit

- de exporteur
- de overheidsorganen die bij de export van een zending betrokken kunnen zijn.

Keuringsinstellingen

De keuringsinstellingen:

- LNV / PD;
- LNV / VWA;
- Veterinair Fytosanitair 3^e land;

geven na verificatie van de eisen een veterinair of fytosanitair exportcertificaat af. Deze verklaring is voor het importerend land het bewijs dat voor een zending aan hun importeisen is voldaan.

De exportketen, vervolg

LNV / Dienst regelingen	Dienstregelingen geven de CITES verklaringen af (Zeldzame planten) en houden zich bezig met het attest mannelijke runderen. Verricht op verzoek van een productschap restitutiebetaling
KvK	De KvK zorgt voor de documenten van oorsprong en de EUR 1 certificaten ten behoeve van vermindering van invoerrechten.
Douane	De Douane oefent een stopfunctie uit bij de uitvoer van goederen. Denk bijvoorbeeld aan wapens en munitie, die niet mogen worden uitgevoerd naar bepaalde landen (bijvoorbeeld landen waar een oorlog woedt, of landen waartegen internationale sancties zijn getroffen). De Douane zorgt ervoor dat deze goederen het land niet kunnen verlaten. De Douane verricht een bewakingsfunctie bij de uitvoer van goederen. Soms bestaat bij de uitvoer van goederen namelijk recht op teruggaaf van belastingen. Daarvoor geldt als eis dat de goederen Nederland hebben verlaten. Om te voorkomen dat iemand onterecht teruggaaf van belastingen krijgt, controleert de Douane of de goederen daadwerkelijk zijn uitgevoerd
Productschap	Een productschap levert op aanvraag de volgende officiële documenten: <ul style="list-style-type: none">• Uitvoercertificaat/fixatiecertificaat• Formulier zekerheid• Vergunning• Verklaring;• Radioactiviteit verklaring. Alle documenten vergen bepaalde handmatige acties van het productschap en of de exporteur maar vinden altijd plaats voordat de uitvoer daadwerkelijk plaatsvindt. Bij de export moeten sommige van de hierboven genoemde formulieren verplicht worden getoond namelijk: <ul style="list-style-type: none">• het uitvoer-/ fixatiecertificaat;• het formulier zekerheid.
Uitvoer- / fixatie- certificaat	Dit certificaat is nodig voor het verkrijgen van de restitutie en is soms noodzakelijk om te kunnen uitvoeren.
Formulier zekerheid	Dit document wordt afgegeven als er bij dat product voor bepaalde situaties een garantie is gesteld.

De exportketen, vervolg

Vergunning	Dit document is nodig voor de uiteindelijke export bij Actieve Veredeling, dan wel bij de export van Passieve veredeling.
Verklaring	Een document voor export (Australië / USA) die met de zending mee gaat dient voor de import aldaar. Hiermee wordt iets verklaard over de betreffende landbouw product.
Radioactiviteits verklaring	Het document verklaart dat het uit te voeren product niet radioactief (met andere woorden onder norm) is.

Vooraf

In deze bijlage is beschreven welke aanpak gevolgd is voor de totstandkoming van dit rapport. De opdracht en de uitwerking daarvan in de verschillende genomen stappen komen aan de orde. Maar eerst wordt ingegaan op het gekozen denkmodel.

Doelstelling

Doelstelling van dit praktijkproject was:

Het in kaart brengen en visualiseren hoe verschillende E-overheid bouwstenen in samenhang in een specifiek frontoffice idealiter kunnen worden aangewend voor het verbeteren van overheidsdienstverlening en het verlagen van administratieve lasten van bedrijven.

Toelichting

Om deze doelstelling te realiseren wordt een reële casus gebruikt waarin exporteurs elektronisch aangiften kunnen doen voor de export van landbouwgoederen. Deze casus wordt in 2006 deels gerealiseerd met behulp van het door het Ministerie van LNV ontwikkelde systeem Client Export.

Verwijzing

Zie: "Projectplan ELO bouwstenen Client Export" v1.1 van 11 februari 2006.

Opdracht

Deze doelstelling is vertaald in de volgende opdracht:

Creëer op basis van de casus van de exporteur van agrarische producten een helder beeld over de wijze waarop de inmiddels tot stand gebrachte bouwstenen voor E-overheid samenhangend kunnen worden aangewend. Betrek hierbij in ieder geval:

- het Basisbedrijvenregister (BBR);
- het Bedrijvenloket (BL);
- de Overheidstransactiepoort (OTP);
- DigiD;
- E-formulieren.

Maak daarbij zoveel mogelijk gebruik van en haak in op wat voorhanden is bij LNV ten aanzien van Client Export.

Verwijzing

Zie: "Projectplan ELO bouwstenen Client Export" v1.1 van 11 februari 2006.

Projectplan

Een projectplan is opgesteld. Dit projectplan is een nadere uitwerking van wat is vermeld in de offerte van LogicaCMG en Management Centrum.

Het projectplan is vervolgens goedgekeurd door de begeleidingsgroep. Op basis van dit projectplan zijn de werkzaamheden uitgevoerd.

Verantwoording, vervolg

Documentatie	Zoveel mogelijk is gebruik gemaakt van bestaande documentatie. Dat betreft vooral de documentatie die verkregen is van LNV en ICTU. Deze documentatie is uitgangspunt geweest en is daarom ook niet ter discussie gesteld
Denkmodel	Bij de uitwerking zijn 4 denkstappen gevolgd: <ul style="list-style-type: none">• Analyse van de interactie tussen exporteur en overheid, waarbij de klant wordt gezien als klant van overheidsdiensten• De <i>procesarchitectuur</i> van de interactie die de overheid in staat stellen de “diensten” te leveren aan de exporteur die deze nodig heeft om de regie te behouden op “zijn” keten, Processen en gegevens worden daartoe globaal en organisatieonafhankelijk gemodelleerd.• De <i>informatievoorzieningsmiddelen voor de interactie</i>. Hierbij is ingegaan op de benodigde en beschikbare middelen op het gebied van informatieverwerking• <i>organisatie</i> van de interactie: hierbij wordt het vooraf ontwikkelde organisatie onafhankelijke concept toebedeeld aan de deelnemende ketenorganisaties
Fase 1: startfase	Deze fase bestond uit de volgende stappen: <ul style="list-style-type: none">• Initiatie• In kaart brengen en modelleren van de benodigde interacties• Aangeven in 0-Model samenhang elementen ELO bouwstenen• Verifiëren 0-Modellen• Kennismaking
Fase 2: Architectuurontwikkeling	Deze fase bestond grotendeels uit het uitwerken van het denkmodel aan de hand van de volgende denkstappen: <ul style="list-style-type: none">• Denkstep 1: Interactie exporteur overheid• Denkstep 2: procesarchitectuur• Denkstep 3: informatievoorzieningsmiddelen inclusief de Integratie denkstep 1 t/m 3• Denkstep 4: Organisatie van de interactie
Fase 3: Visualisatie, impact- en risicoanalyse	Tijdens de 2 workshops die zijn gehouden na de fasen 1 en 2 is door de onderzoekers nadere aandacht besteed aan de visualisatie van de processen binnen CLIENT Export. Gezien de beperkte tijd is in overleg met de opdrachtgever van een uitvoerige impact en risicoanalyse afgezien.
Fase 4: Advies vervolgtraject	In het eindrapport zijn de adviezen en het vervolgtraject opgenomen.

BIJLAGE V

Betrokkenen

Vooraf

In deze bijlage zijn de personen vermeld die door hun bijdrage in de begeleidingsgroep of de expertgroep dit document mede hebben mogelijk gemaakt.
Tevens treft u een lijst met geïnterviewden

Begeleidingsgroep

Naam	Organisatie
Mw. L. van Beek	Ministerie van LNV
Mw. E.S.M. Kramer	GBO overheid
Mw. Olde Liste	Belastingdienst/Douane
B. Drewes	Ministerie van BZK
R. During	ICTU
A. Jonk	EVD
A.H. Lugtigheid	Productschappen
L.H.M. Matthijssen	Ministerie van LNV
L. Moret	Ministerie van LNV
H.C. van Pelt	Belastingdienst/Douane
J.J.M. van der Sijs	Productschappen

Expertgroep

Naam	Organisatie
H. Baten	ICTU
N. Boerma	Management Centrum
L. van de Bunt	Belastingdienst/Douane
A. Drost	Belastingdienst/Douane
W. van Duijn	Kamer van Koophandel
A. van Leeuwen	KvK Nederland
A.H. Lugtigheid	Productschappen
L.H.M. Matthijssen	Ministerie van LNV
M. Moesman	Productschappen

Vergaderdatums

De begeleidingsgroep is bij elkaar geweest op 8 februari, 21 maart, 24 april en 15 mei.
De expertgroep op 15 februari en 13 maart.

Betrokkenen, vervolg

Lijst van geïnterviewden

Naam	Organisatie
G. Bayens	E.Overheid/Architectuur
A. van der Berg	Ministerie van Financiën (Single Window)
C. Bik	E.Overheid/E Formulieren
B. Drewes	minBZK
W. van Duijn	Kamer van Koophandel
M. Goeman	Belastingdienst/CPD (E customs)
W. van 't Hof	minEZ
A.W.M. Hoitink	Cargonaut
T. den Hollander	Productschappen
F. Kortekaas	EVD
Mw E.S.M.Kramer	GBO overheid
A.H. Lugtigheid	Productschappen
L.H.M. Matthijssen	Ministerie van LNV
O. Metz	GBO overheid
H. Oude Alink	E.Overheid/Bedrijvenloket
J.J.M. van der Sijs	Productschappen
LA.G.M. Werkhoven	Cargonaut